

ΦΩΚ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑ

την ἄληθιναν τοῦ προγράμματος
τῆς τετάρτης τάξεως τῶν
Δημ. Σχολείων

ΜΕΤΑ 46
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ

Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΙΣΤ
ΘΡΗ
1919

18438

ΦΩΚΙΩΝΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

διευθυντοῦ τοῦ 13ου ἑξαταξίου σχολείου ἐν Ἀθήναις,
δημοσιογράφου.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

*Περιέχουσα τὴν ὕλην τοῦ Προγράμματος
τῆς 12ης Σεπτεμβρίου 1913*

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

56— Ὀδὸς Σταδίου — 56

1919

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ'

18438

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ παρ' ἄλλου ἀνατύπωσις τοῦ παρόντος βιβλίου ἄνευ
τῆς ἀδείας τοῦ ἐκδότου Δ. Δημητράκου καταδιωχθήσεται
κατὰ τοὺς νόμους περὶ κλεψιτυπίας καὶ περὶ παρανόμου συνα-
γωνισμοῦ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΟΤΟΚΟ

Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου.—Εἰς τὴν *Ναζαρέτ*, μικρὰν πόλιν τῆς *Γαλιλαίας*, ἔζη ὁ Ἰωακείμ μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἄννης. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύο εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρατοι καὶ οὐδέποτε παρέβαινον τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα ἀπέκτησαν μίαν κόρην, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν Μαριάμ ἢ Μαρίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Διὰ τοῦτο δὲ ἡ Μαρία ὠνομάσθη κατόπιν Θεοτόκος, δηλ. μήτηρ Θεοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου τὴν 8ην Σεπτεμβρίου.

Τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.—Ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα, ἐπειδὴ ἦσαν εὐσεβεῖς, ἀπεφάσισαν νὰ ἀφιερῶσσι τὴν Μαριάμ εἰς τὸν Θεόν. Ὅτε λοιπὸν συνεπλήρωσε τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς, ὠδήγησαν αὐτὴν εἰς τὸν ναὸν καὶ ἀφήκαν αὐτὴν ἐκεῖ διὰ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν ἐπὶ δώδεκα ἔτη. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία μας τὴν 21 Νοεμβρίου, ἡ δὲ ἐορτὴ αὕτη εἶνε τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, δηλαδή ἡ εἴσοδος τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. Ὅτε ἡ Μαριάμ ἐνηλικιώθη, οἱ γονεῖς αὐτῆς ἐμνήστευσαν αὐτὴν μετὰ τὸν τέκτονα Ἰωσήφ, ἄνθρωπον ἀγαθὸν καὶ εὐσεβῆ.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.—Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἡ Μαριάμ ἐκάθητο εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς μόνη, παρουσιάσθη πρὸς αὐτὴν ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπε. *Χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου*, δηλαδή, χαῖρε Μαρία, ἡ ὁποία ἔχεις τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος εἶνε πάντοτε μαζί σου. Εἶσαι εὐλογημένη ἐξ ὅλων

τῶν γυναικῶν. Ἡ Μαρία, ὅταν εἶδεν ἐνώπιόν της τὸν ἄγγελον καὶ ἤκουσε παρ' αὐτοῦ τὸν χαρμόσυνον χαιρετισμόν, ἐφοβήθη καὶ ἔμεινε σιωπηλή. Ὁ ἄγγελος τότε, διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτήν, τῆς εἶπε.

Μὴ φοβέσῃς Μαρία, διότι εὐ-
ρες χάριν πλησίον τοῦ Θεοῦ.
Ἄπὸ σήμερον θὰ σὲ μακαρί-
ζουν ὅλαι αἱ γενεαὶ τῶν ἀν-
θρώπων, διότι θὰ γεννήσῃς
υἴόν, ὁ ὁποῖος θὰ ὀνομασθῇ Ἰη-
σοῦς καὶ θὰ εἶνε ὁ Σωτὴρ ὅλου
τοῦ κόσμου. Τότε ἡ σεμνὴ καὶ
εὐσεβὴς Παρθένος ἠρώτησε
τὸν ἄγγελον « Πῶς θὰ συμβῇ,
τοῦτο εἰς ἐμὲ τὴν πτωχὴν κό-
ρην; » Ὁ ἄγγελος τότε ἀπήντη-
σεν. « Ἡ δύναμις τοῦ Ἑψίστου

θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σὲ καὶ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον θὰ γεννήσῃς, θὰ εἶνε ἐκ Πνεύματος Ἁγίου ». Τότε ἡ Παρθένος γονατίσασα ἐνώπιον τοῦ ἀγγέλου εἶπεν. « Εἶμαι ταπεινὴ δούλη τοῦ Κυρίου καὶ ἄς γίνῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ὅπως μοὶ εἶπες ». Ὁ ἄγγελος μετὰ ταῦτα ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρα-
νοὺς. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία τὴν 25ην Μαρτίου, ἡ δὲ ἐορτὴ αὕτη λέγεται *Ἐυαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου*.

Ἡ κοίμησις τῆς Θεοτόκου. — Ἡ Θεοτόκος μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἔμεινεν εἰς τὸ χωρίον Γεσθημανῆ, τὸ ὁποῖον εὐρίσκειται πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκεῖ ἀπέθονεν ἡ Παρθένος· τὸ δὲ γεγονός τοῦτο ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία τὴν 15ην Αὐγούστου. Ἡ ἐορτὴ αὕτη ὀνομάζεται Κοίμησις τῆς Θεοτόκου. Ἐτάφη δὲ εἰς Γεσθημανῆ, ὅπου σῶζεται καὶ ὁ τάφος αὐτῆς. Ὁ Ἐυαγγελισμὸς καὶ ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου εἶνε αἱ δύο μεγαλεῖται Θεομητορικαὶ ἐορταί. Θεομητορικαὶ ἐορταὶ λέγονται ὅσαι ἀναφέρονται εἰς τὴν μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, δηλαδὴ τὴν Θεοτόκον.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΝ

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου. — Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἔζη εἰς Ἱερὸς τοῦ Θεοῦ ὀνομαζόμενος Ζαχαρίας, ὁ ὁποῖος εἶχε σύζυγον τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ οἱ δύο οὗτοι σύζυγοι ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ εἰς τὸν

Θεόν. Ἐπειδὴ δὲν εἶχον τέκνα καὶ ἔλυποντο πολὺ διὰ τοῦτο, παρεκά-
λουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς χαρίσῃ τέκνον. Ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὰς
παρακλήσεις των καὶ μίαν ἡμέραν, ἐν ᾗ ὁ Ζαχαρίας ἐθουσίαζεν εἰς τὸν
ναόν, παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν ἄγγελος, ὁ ὁποῖος τῷ εἶπεν ὅτι ἡ σύζυγος
του Ἐλισάβετ θὰ γεννήσῃ υἱόν,
τὸν ὁποῖον θὰ ὀνομάσῃ Ἰω-
άννην. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ζα-
χαρίας δὲν ἐπίστευσεν εἰς τοὺς
λόγους ἐκείνους, ὁ ἄγγελος
εἶπε πρὸς αὐτόν. «Ἐγὼ εἶμαι
ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ καὶ με ἐ-
στείλεν ὁ Θεὸς νὰ σοῦ ἀναγ-
γείλω ὅτι θὰ ἀποκτήσῃς υἱόν.
Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπίστευσας
ἀμέσως εἰς τοὺς λόγους μου,
διὰ τοῦτο θὰ μείνης ἄλαλος
καὶ κωφὸς μέχρι τῆς ἡμέρας
ποῦ θὰ γεννηθῇ τὸ παιδίον». Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Ζαχαρίας

ἔμεινεν ἄλαλος καὶ κωφός. Ἀφοῦ ἐπέρασαν ἔννεα μῆνες, ἡ Ἐλισάβετ
ἐγέννησεν υἱόν· κατὰ δὲ τὴν συνήθειαν τῶν Ἑβραίων συνηθροίσθησαν
ὄλοι οἱ συγγενεῖς των εἰς τὸν οἶκόν των διὰ νὰ τοὺς συχαροῦν καὶ
νὰ δώσουν τὸ ὄνομα εἰς τὸ παιδίον. Ὅλοι οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι
ἔλεγον νὰ ὀνομασθῇ Ζαχαρίας, ἀλλ' ἡ Ἐλισάβετ δὲν ἐδέχθη, καὶ
εἶπεν ἔτι ἔρωεπε νὰ ἐρωτηθῇ καὶ ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου. Οἱ συγγενεῖς
τότε ἔσπευσαν πρὸς τὸν Ζαχαρίαν, ὁ ὁποῖος ἔμεινεν ἀκόμη ἄλαλος καὶ
κωφός, καὶ διὰ νοημάτων ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ νὰ δώσῃ τὸ ὄνομα, τὸ
ὁποῖον ἤθελε. Τότε ὁ Ζαχαρίας ἐζήτησεν ὄστρακον καὶ ἔγραψεν
ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα Ἰωάννης. Ἀμέσως δὲ μετὰ τοῦτο ἐλύθη ἡ
γλῶσσα αὐτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ δοξάζῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν
μεγάλην αὐτοῦ συγκατάβασιν.

Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστί, παρὰ τῷ Θεῷ.

Τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου.—Ὁ Ἰωάννης ὀνομάσθη
Προδρόμος, διότι ἐγεννήθη πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ προετοίμασε τὸν δρό-
μον αὐτοῦ. Ὅταν ὁ Ἰωάννης ἐγένετο ἀνὴρ, ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον
τῆς Ἰουδαίας παρὰ τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν καὶ ἐκήρυτε τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ. Συνεβούλευε δὲ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν, διότι
ἄλλως θὰ τιμωρηθοῦν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ὅσοι ἤκουον αὐτὸν καὶ
μετενόουν, ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν διὰ νὰ
καθαρισθῶσιν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των. Ἔλεγε δὲ ὁ Ἰωάννης εἰς τοὺς

βαπτιζομένους ὅτι ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω μὲ ὕδωρ, ἐκεῖνος ὁμως, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ὀπίσω μου καὶ τοῦ ὁποίου δὲν δύναμαι νὰ ἐγγίσω οὔτε τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων του, θὰ σᾶς βαπτίση εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ὁ Ἰωάννης ἔζη ἐν τῇ ἐρήμῳ τρώγων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον καὶ ἐνδύομενος μὲ ἔνδιμα ἀπὸ δέρμα καμήλου, ἔφερε δὲ καὶ ζώνην δερματίνην εἰς τὴν ὕσφύν του. Ἡ ἐκκλησία ὠνόμασεν αὐτὸν Βαπτιστὴν, διότι ἐβάπτιζε τοὺς ἀνθρώπους καὶ αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Ἡεροδρόμου.— Εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ συνηθροῦζετο τότε πλῆθος ἀνθρώπων διὰ νὰ ἀκούσωσι τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου. Ὁ λαὸς ἐθαύμαζε τὸν Ἰωάν-

νην, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζεν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐσέβετο αὐτὸν πολὺ. Τινὲς ἐνόμισαν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης διέλυε τὴν πλάνην ταύτην λέγων ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔρχεται ὀπισθεν αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἤλεγχε μὲ πολλὴν δριμύτητα τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀδίκους.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας ἦτο ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀντίπας, ἄνθρωπος ἀμαρτωλός, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει σύζυγον τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου, ὀνομαζομένην Ἡρωδιάδα Ὁ Ἰωάννης ἤλεγχε τὸν Ἡρώδη καὶ τὴν Ἡρωδιάδα ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ ἔλεγεν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς διὰ τὰς ἀμαρτίας των. Ἐνεκα τούτου ὁ Ἡρώδης διέταξε νὰ φυλακίσωσιν αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης ἐξηκολούθει νὰ καλιζῇ τὸν βασιλέα καὶ τὴν Ἡρωδιάδα, ἡ ὁποία διὰ τοῦτο ἐζήτηε εὐκαιρίαν νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Ἡ εὐκαι-

ρία αυτή ἐδόθη εἰς τὴν Ἡρωδιάδα κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἡρώδης ἐώραζε τὰ γενέθλιά του.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Ἡρώδης εἶχε καλέσει εἰς γεῦμα ἄλλους τοὺς μεγασιτάνας αὐτοῦ. Μετὰ τὸ γεῦμα ἡ κόρη τῆς Ἡρωδιάδος Σαλώμη, εἰσηλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐχόρευσε θαυμάσιον χορόν· ὁ δὲ Ἡρώδης τόσον ἠὐχαριστήθη, ὥστε ὑπεσχέθη μεθ' ὄρκου ὅτι θὰ ἐδίδεν εἰς αὐτὴν ὅ τι τοῦ ἐζήτει. Τότε ἡ Σαλώμη κατὰ συμβουλήν τῆς μητρὸς τῆς ἐζήτησε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου ἐπὶ πιάκος. Ὁ Ἡρώδης

ἐλυπήθη πολὺ, διότι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰωάννην, ἐπειδὴ ὅμως εἶχεν ὀρκισθῆ ἑνώπιον τόσων προσκεκλημένων, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ διὰ τοῦτο διέταξε νὰ ἀποκεφαλισθῆ ὁ Ἰωάννης καὶ νὰ δοθῆ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ. Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη ἀμέσως καὶ ἡ Σαλώμη λαβοῦσα ἐπὶ πιάκος τὴν κεφαλὴν τοῦ Προδρόμου ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα τῆς τὴν Ἡρω-

διάδα. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου μαθόντες τὸν θάνατον αὐτοῦ ἦλθον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἔλαβον τὸ πῶμά του, τὸ ὁποῖον ἔθαψαν. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία τὴν 29ην Αὐγούστου, ἐν ᾧ τὴν γέννησιν τοῦ Προδρόμου ἐορτάζει τὴν 24ην Ἰουνίου.

Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

Ἡ Πορθένος Μαρία ἦτο μνηστευμένη μετὰ τὸν τέκτονα Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἐκ τῆς Βηθλεέμ. Ἡ Βηθλεέμ εἶνε μικρὰ πόλις τῆς Ἰουδαίας. Πρὸς τὸν Ἰωσήφ λοιπὸν παρουσιάσθη ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἡ Μαρία θὰ γεννήσῃ υἱόν, ὁ ὁποῖος θὰ εἶνε ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας του.

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.—Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δλόκληρος ὁ κόσμος ἦτο ὑποτεταγμένος εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος. Ὁ τότε αὐτοκράτωρ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους Καῖσαρ Αὐγούστος θέλων νὰ

μάθη πόσοι ἦσαν οἱ ὑπῆκοοι αὐτοῦ, ἐξέδωκε διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἕκαστος ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὄφειλε νὰ μεταβῆ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα διὰ νὰ ἀπογραφῆ. Ὁ Ἰωσήφ λοιπὸν, ὁ σύζυγος τῆς Μαρίας, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, ὅπου κατοῦκει τότε, καὶ μετέβη μετὰ τῆς Παρθένου εἰς τὴν πατρίδα του τὴν Βηθλεὲμ. Ἡ Μαρία ἦτο ἐτοιμογεννήτος καὶ ἀνέμενεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν νὰ γεννήσῃ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐπειδὴ ὅμως ὅλα τὰ οἰκήματα τῆς Βηθλεὲμ εἶχον καταληφθῆ καὶ δὲν ὑπῆρχε τόπος διὰ νὰ μείνουν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία, ἀπεφάσισαν νὰ διανυκτερεύσουν εἰς ἓν μικρὸν πανδοχεῖον. Τὴν νύκτα ὅμως ἐκείνην ἡ Μαρία ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν καὶ ἀφοῦ τον ἐσπαργάνωσε τὸν ἔθεσεν εἰς μίαν φάτιν ἄλόγων ζώων, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε τόπος εἰς τὸ πανδοχεῖον.

Πλησίον τῆς Βηθλεὲμ καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς φάτινης ὑπῆρχον ἀγροί, ἐντὸς τῶν ὁποίων διενυκτέρευον ποιμένες, οἱ ὁποιοὶ ἐφύλαττον τὰ ποιμνία των. Τὴν στιγμὴν λοιπὸν πού ἐγεννήθη ὁ Χριστός οἱ ποιμένες ἐκείνοι εἶδον ἐκπληκτικὰ πράγματα. Μία ζωηρὰ λάμψις ἐφώτισεν αἴφνης τὸν οὐρανὸν καὶ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ κατερχόμενοι ἐκ τοῦ ὕψους ἐψάλλον. *Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.* Δηλαδή δόξα εἰς τὸν Θεὸν τῶν οὐρα-

νῶν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἄς βασιλεύσῃ εἰρήνη, εἰς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἄς ἔλθῃ ἡ χάρις τῆς σωτηρίας. Οἱ ποιμένες ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ δὲν ἐγνώριζον πῶς νὰ ἐξηγήσουν τὰ γεγονότα ἐκεῖνα. Τότε ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη ἐνώπιον αὐτῶν καὶ λέγει. Μὴ φοβεῖσθε. Ἦλθον νὰ σᾶς ἀναγγείλω χαρὰν μεγάλην, ἡ ὁποία θὰ εἶνε χαρὰ δι' ὅλον τὸν κόσμον. Εἰς τὴν Βηθλεὲμ

ἐγεννήθη σήμερον ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ὑπάγετε ἐκεῖ καὶ θὰ εὑρῆτε τὸ παιδίον ἐπὶ τῆς φάτινης μέσα εἰς τὰ σπάργανα. Προσκυνήσατε αὐτὸ καὶ δοξάσατε τὸν Θεόν. Ἀμέσως οἱ ποιμένες ἀφῆκαν τὰ ποιμνία καὶ τοὺς ἀγροὺς καὶ μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου εὑρὸν τὸ παιδίον, ὅπως εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἄγγελος, καὶ ἀφοῦ τὸ προσεκύνησαν ἀνεχώρησαν δοξολογοῦντες τὸν Θεόν. Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἑορτάζει τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν 25 Δεκεμβρίου, ψάλλεται δὲ κατ' αὐτὴν τὸ ἕξῃς τροπάριον.

Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε. Χριστὸς ἐπὶ γῆς ὑψώθητε. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀ-
γυμνήσατε λαοί·
ὅτι δεδόξασται·

δηλαδή. Ὁ Χριστὸς γεννᾶται. Δοξάσατε αὐτὸν ὅλοι οἱ λαοί. Ὁ Χριστὸς κατέβη ἐξ οὐρανοῦ, ἀπαντήσατε αὐτόν. Ὁ Χριστὸς εὐρίσκειται ἐπὶ τῆς γῆς. Ὑψώθητε μέχρις αὐτοῦ. Ψάλλετε εἰς τὸν Θεὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες

ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑμνήσατε αὐτὸν μετὰ χαρᾶς, διότι εἶνε δοξασμένος.

Ἐπίσης ἡ ἐκκλησία ψάλλει κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον.

Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως. Ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἀστροῖς λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέροσ ἐδιδάσκοντο σὲ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν. Κύριε δόξα σοι. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦτο ἐξηγεῖται ὡς ἐξῆς. Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔδειξεν εἰς τὸν κόσμον τὸ φῶς τῆς γνώσεως (δηλ. ἐγνωρίσεν ὁ κόσμος τὸν ἀληθινὸν Θεόν). Κατ' αὐτὴν οἱ λαοί, οἱ ὁποῖοι ἐλάτρευον τὰ ἄστρα ὡς Θεούς, ἐδιδάχθησαν ἀπὸ ἑνα ἀστέρα νὰ προσκυνοῦν σὲ μόνον, ὁ ὁποῖος εἶσαι ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης καὶ νὰ γνωρίζουν σέ, ὁ ὁποῖος ἐφανερώθης ἐξ ὕψους καὶ εἶσαι δοξασμένος.

Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων. — Μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Σωτήρος ἦλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα σοφοί τινες ἄνδρες, μάγοι καλούμενοι καὶ ἠρώτων ποῦ ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Οἱ μάγοι οὗτοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν καὶ ἔλεγον ὅτι εἶδον ἕνα ἑνα ἀστέρα λαμπρότατον, ἐκ τούτου δὲ ἐνόησαν ὅτι ἐγεννήθη μέγας βασιλεὺς εἰς τὸν κόσμον καὶ ἤρχοντο διὰ νὰ προσκυνήσωσιν αὐτόν. Ὁ τότε βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας Ἡρώδης, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἐγεννήθη νέος βασιλεὺς, ἐταράχθη πολὺ, διότι ἐφοβήθη μήπως τοῦ πάρη τὴν βασιλείαν του. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς ἱερεῖς τῆς χώρας του διὰ

νά πληροφορηθῆ παρ' αὐτῶν ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ὁ νέος οὗτος βασιλεύς. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον εἰς αὐτὸν ὅτι, ὅπως προεῖπον οἱ προφῆται, ὁ Χριστός θὰ ἐγεννᾶτο εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Τότε ὁ Ἡρώδης ἐκάλει κρυφίως τοὺς μάγους καὶ ἔμαθε παρ' αὐτῶν ποῖαν ἀκριβῶς ἐποχὴν ἐφάνη εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὁ ἀστήρ. Τοῦτο δὲ ἔπραξεν ὁ Ἡρώδης, διότι ἤθελε νὰ γνωρίζῃ πόσων ἐτῶν ἦτο τότε ὁ Ἰησοῦς. Ἀφοῦ δὲ ἐξηκρίβωσε τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀστέρος, εἶπεν εἰς τοὺς μάγους νὰ ὑπάγῃσιν εἰς τὴν Βηθλεὲμ διὰ νὰ πληροφορηθοῦν περὶ τοῦ παιδίου καὶ κατόπιν νὰ ἐπιστρέψωσι νὰ τοῦ εἰπουν τὴν ἔμαθον περὶ αὐτοῦ, διότι δῆθεν ἤθελε καὶ αὐτὸς νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ προσκυνήσῃ, ἐνῷ πράγματι εἶχε σκοπὸν νὰ τὸ ἀποκτείνῃ.

Οἱ μάγοι τότε ἀνεχώρησαν καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ εἶδον τὸν ἀστὲρα ὑπεράνω τῆς κατοικίας, εἰς τὴν ὁποίαν εὗρισκετο ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐχάρησαν πολὺ διὰ τοῦτο. Ἀμέσως εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐύρον τὸ παιδίον εἰς τὰς

ἀγκάλας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ἐγονυπέτησαν τότε ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν· μετὰ δὲ τοῦτο ἤνοιξαν τὰ θησαυροφυλάκια αὐτῶν καὶ προσέφερον εἰς τὸ παιδίον δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. Καὶ ὀδηγηθέντες ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ ἐπιστρέψωσιν πλέον πρὸς τὸν Ἡρώδη ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πατρίδα των δι' ἄλλης ὁδοῦ.

Ο Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον. — Ἀφοῦ ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι, ἰδοὺ ἄγγελος Θεοῦ ἐφάνη εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν νὰ πάρῃ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ νὰ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον καὶ νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἂν δὲν τὴν εἰδοποιήσῃ, διότι ὁ Ἡρώδης ζητεῖ νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον. Ὁ Ἰωσήφ ἀμέσως τὴν ἐπομένην παρέλαβε τὴν Θεοτόκον καὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔφυγε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὅτε δὲ ὁ Ἡρώδης ἐνόησεν ὅτι τὸν ἐνέπαιξαν οἱ μάγοι, ὠργίσθη πολὺ καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ εἴρῃ τὴν κατοικίαν τοῦ παιδίου διέταξε τοὺς στρατιώτας του νὰ μετοβῶσιν εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ νὰ σφάξωσιν ὅσα παιδιά τῆς πόλεως ταύτης εἶχον ἡλικίαν κατωτέραν τῶν δύο ἐτῶν. Τοῦτο δὲ ἐπραξεν ὁ Ἡρώδης, διότι εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὸν χρόνον τοῦ ἀστέρος· ἐκ τούτου δὲ ὑπελόγιζεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦτο ἀκόμη δύο ἐτῶν. Ἥλπιζε δὲ ὅτι μεταξὺ τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἔσφαζε, θὰ ἦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς. Ἀλλὰ τοὺς σκολοὺς τοῦ Ἡρώδου ἐματαίωσεν ὁ Θεός, ὁ ὅποιος ἐγκαίρως εἰδοποίησε τὸν Ἰωσήφ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ καὶ τοιουτοτρόπως ἐσώθη ὁ Ἰησοῦς. Ἡ σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος διαταγὴ τοῦ Ἡρώδου ἐξετελέσθη, ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν ἀτιμώρητον διὰ τὴν σφαγὴν ταύτην τῶν παιδιῶν. Δύο ἔτη πρὶν ἀποθάνῃ προσεβλήθη ἀπὸ τρομερὰν νόσον, ἡ ὁποία ἀφοῦ τὸν ἐβασάνισε πολὺ ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ζωὴν του.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρώδου παρουσιάσθη καὶ πάλιν εἰς τὸν Ἰωσήφ ὁ Ἄγγελος καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Αἴγυπτον καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὴν πατριδα του. Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσεν ἀμέσως, ἀλλ' ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἔμαθεν ὅτι ἀντὶ τοῦ Ἡρώδου ἐβασίλευεν ὁ σκληρὸς αὐτοῦ υἱὸς Ἀρχέλαος καὶ ἐφοβήθη νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ὁδηγηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου ἦλθε καὶ κατέφθηνεν εἰς τὴν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ὠνομάσθη Ναζωραῖος.

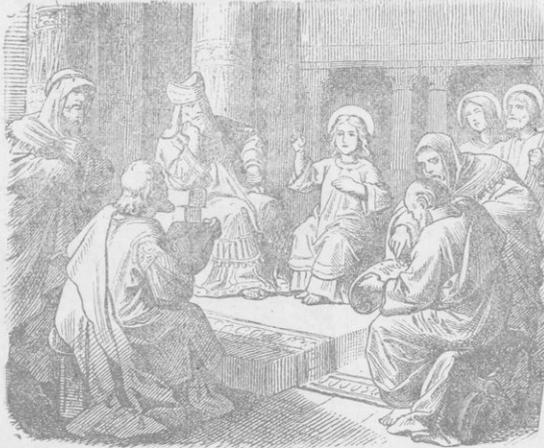
Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

Γνωρίζομεν ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἔχουν μίαν μεγάλην ἐορτὴν ὀνομαζομένην Πάσχα. Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἀνέβαινον κατ' ἔτος ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ εἰς τὰ Ἱερουσόλυμα καὶ ἐώρταζον ἐκεῖ τὴν μεγάλην ἐορτὴν.

τοῦ Πάσχα. Ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἦτο ἀκόμῃ μικρός, δὲν ἀνέβαινε μετὰ τῶν γονέων του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην, ἀλλ' ἔμεινε εἰς τὴν Ναζαρετ μετὰ τοὺς σιγῆ εἰς τῆς μητρὸς του.

Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσάλημ. — «Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐγένετο δώδεκα ἐτῶν, οἱ γονεῖς αὐτοῦ παρέλαβον αὐτὸν μαζί των. Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ἡ ἑορτή, ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Θεοτόκος ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πατρίδα των. Εἰς τὸν δρόμον παρετήρησαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦρχετο μετ' αὐτῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν τοὺς ἀνησύχησε, διότι ὑπέθεσαν ὅτι θὰ ἦρχετο μετὰ τοὺς συγγενεῖς των. Ὅταν τὸν ἀνεζήτησαν μεταξὺ τῶν συγγενῶν των καὶ δὲν τὸν εὑρον, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἀνήσυχον ἐπέστρεψαν ὀπίσω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου τὸν ἀνεζήτησαν ἀλλὰ δὲν τὸν εὑρον εἰς κανὲν μέρος. Τέλος τὸν εὑρον ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ

Σολομώντος καθήμενον μετὰ τῶν διδασκάλων, ἀκούοντα καὶ ἐρωτῶντα αὐτοὺς περὶ διαφόρων ὑψηλῶν ζητημάτων, ὥστε ὅλοι ἐθαύμαζον τὴν σοφίαν του καὶ τὰς λαμπρὰς ἀπαντήσεις πού ἔδιδε. Τότε ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγει πρὸς αὐτόν. «Τί ἔκαμες, τέκνον μου; Ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ σὲ ἐζητοῦμεν

μετὰ μεγάλην στενοχωρίαν». Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησε. «Διατί με ἐζητεῖτε; Δὲν γνωρίζετε ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου;» Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν τί ἔλεγε. Μόνον ἡ μήτηρ του διετήρησε τοὺς λόγους τούτους εἰς τὴν καρδίαν της. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἠκολούθησε τοὺς γονεῖς αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Ναζαρετ, ἔκτοτε δὲ ὑπήκουεν εἰς αὐτούς.

Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ.

Ἡ βάπτισις τοῦ Χριστοῦ. — «Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐγένετο τριάκοντα ἐτῶν, μετέβη εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ὅπου ἔμεινε ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ὅμως ἠρνεῖτο νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἔλεγεν εἰς τὸν Ἰησοῦν· «Κύριε, ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς

ἀλήνητησεν. «Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκπληρώσω τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ με βαπτίσῃς». Τότε ὁ Ἰωάννης ἐβάπτισε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Τὴν στιγμήν δέ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἀνέβαινεν ἀπὸ τὸ ὕδωρ, ἠνοιχθήσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατήλθεν ὡς περιστέρα ἐπ' αὐτόν, φωνὴ δὲ ἠκούσθη ἐκ τῶν οὐρανῶν, ἡ ὁποία ἔλεγεν. «Οὗτος εἶνε ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὅποιον ἐγὼ ἠδδόκησα».

Τὴν βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ εορτάζει ἡ ἐκκλησία ἡμῶν τὴν 8ην Ἰανουαρίου. Εἶνε δ' αὕτη μία ἀπὸ τὰς μεγαλειέτας εορτᾶς τοῦ χριστιανισμοῦ, διότι κατ' αὐτὴν ἐφανερῶθη ἡ Ἁγία Τριάς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, δηλαδὴ ὁ Θεὸς Πατὴρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Ἡ εορτὴ αὕτη καλεῖται διὰ τοῦτο Θεοφάνεια, ἦτοι φανέρωσις τοῦ Θεοῦ ἐν Τριάδι, ψάλλεται δὲ κατ' αὐτὴν τὸ ἕξις ἀπολυτικίον.

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένον σου, Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερῶθη προσκύνῃσις. Τοῦ γὰρ γεννητοροῦ, ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει σοι ἀγαπητόν σε υἱὸν ὀνομάζουσα· καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἵδει περιστερεῶς ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανεῖς Χριστὲ ὁ Θεὸς καὶ τὸν κόσμον φωτίσας δόξα σοι.

Ἡ ἔννοια τοῦ ἀπολυτικίου τούτου εἶνε ἡ ἕξις : «Ὅτε ἐβαπτίζεσο εἰς τὸν Ἰορδάνην, Κύριε, ἐφανερῶθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶσι τὴν Ἁγίαν Τριάδα, διότι ἡ μὲν φωνὴ τοῦ Πατρός σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ σὲ ὀνόμαζεν υἱὸν αὐτοῦ ἀγαπητόν· τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὡς εἶδος περιστερεῶς ἐβεβαίωνε τοῦτο ἀσφαλῶς. Διὰ τοῦτο ὀφείλεται δόξα εἰς σέ, Κύριε, ὁ ὁποῖος ἐφάνης εἰς ἡμᾶς καὶ ἐφώτισες τὸν κόσμον.

Μετανοήσατε καὶ βαπτισθήτε ἕκαστος ὑμῶν ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν». «Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτισθήτε, Χριστὸν ἐνεδώσατε».

Ἡ ἐκλογία τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. — Ἀφοῦ ὁ Ἰη-

σοῦς ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου καὶ ἐξεπλήρωσε τοιουτοτρόπως πάντα νόμον, ἦλθεν εἰς τὴν λίμνην Τιβεριάδα, ἣ ὀνομαζέται καὶ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας. Ἡ λίμνη αὕτη ἦτο τότε μία ἀπὸ τὰς περισσότερον ἰχθυοφόρους τοῦ κόσμου, πολλοὶ δὲ ἄλιεῖς ἔρριπτον τὰ δίκτυά των καὶ ἀνέσυρον πλῆθος ἰχθύων. Εἰς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης ταύτης περιπατεῖ μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶδε δύο ἀδελφούς, οἱ ὅποιοι ἔρριπτον ἐκεῖνην τὴν στιγμήν τὰ δίκτυά των. Οἱ δύο ἐκεῖνοι ἀδελφοὶ ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπίσης ἄλιεύς, καὶ ὠνομάζοντο Σίμων καὶ Ἀνδρέας. Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτούς. Ἀφήσατε

τὰ δίκτυα καὶ ἔλθετε μαζί μου καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς κάμω ἄλιεῖς ἀνθρώπων, δηλαδή θὰ σᾶς καταστήσω σοφοὺς διὰ τὸ διδάσκειτε τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀφήκαν ἀμέσως τὰ δίκτυα καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν. Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ὁ Σίμων ὠνομάσθη

κατόπιν Κηφᾶς, δηλαδή Πέτρος, καὶ κατέστη ὁ κορυφαῖος ὅλων τῶν ἄλλων ἀποστόλων. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἐνῶ καὶ πάλιν ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ εἰς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης, εἶδε δύο ἄλλους ἀδελφούς τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, οἱ ὅποιοι ἠλίσουν μετὰ τὸν πατέρα των Ζαβεδαῖον, καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν. Ἐκεῖνοι ἀφήκαν ἀμέσως τὰ δίκτυα καὶ τὸν πατέρα των καὶ προθύμως ἠκολούθησαν αὐτόν. Κατόπιν εὔρεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Φίλιππον, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Βηθθαϊδά, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν. Ὁ Φίλιππος εὔρε κατόπιν τὸν Ναθαναήλ, τὸν ὁποῖον ἔφερε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ναθαναήλ οὗτος ὠνομάσθη κατόπιν Βαρθολομαῖος.

Ἀφοῦ δὲ παρήλθον ὀλίγαι ἡμέραι, ὁ Ἰησοῦς ἐκάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους μαθητάς του καὶ τοιουτοτρόπως ἔγιναν ὅλοι δώδεκα. Ἐκάλεσε τὸν Θωμᾶν, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη καὶ Δίδυμος, τὸν Ματθαῖον, ὁ ὁποῖος ἦτο τελώνης, τὸν Σίμωνα, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπὸ τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη διὰ τοῦτο Κανανίτης ἢ Ζηλωτής, τὸν Ἰάκω-

βον και τὸν Λεββαῖον, τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἀλφαίου, και τέλος τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην ἐκ τῆς πόλεως Ἰσκαριώτ, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐγένετο προδότης τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. Ὁ Ἰούδας ἦτο Ἰουδαῖος, ἐνῶ ὄλοι οἱ ἄλλοι ἦσαν Γαλιλαῖοι.

Οἱ δώδεκα λοιπὸν μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ὁποῖοι ὀνομάσθησαν και Ἀπόστολοι, ἦσαν οἱ ἑξῆς: Ὁ Σίμων ἢ Πέτρος και ὁ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Ὁ Ἰάκωβος και ὁ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου. Ὁ Φίλιππος και ὁ Βαρθολομαῖος ἢ Ναθαναήλ. Ὁ Ἰάκωβος και ὁ Λεββαῖος, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀλφαίου. Ὁ Θωμᾶς και ὁ Ματθαῖος, ὁ Σίμων ὁ Κανανίτης και ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

«*Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἐξεῖ τὸ φῶς τῆς ζωῆς.*»

Τὸ θαῦμα τῆς Κανᾶ.—Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μαθητῶν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐτελεῖτο

γάμος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε προσκληθῆ αὐτός, ἢ μήτηρ του και οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ οἶνος, ἢ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ λέγει πρὸς αὐτόν. «Οἶνον δὲν ἔχουσιν». Ὁ Ἰησοῦς τότε διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ γεμίσωσι μὲ ὕδωρ ἐξ μεγάλας ὑδρίας λιθίνας. Οἱ ὑπηρεταὶ ἦν-

τλησαν ἀμέσως ὕδωρ και ἀφοῦ ἐγέμισαν τὰς ὑδρίας ἔφερον αὐτὰς εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος ἠὐλόγησεν αὐτὰς και μετέβαλε τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον. Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐφανέρωσεν πλέον ὅτι ἦτο υἱὸς τοῦ Θεοῦ και ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

«*Οἶδα διὰ πάντα δύνασαι, ὡς δυνατός, ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν.*»

Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναΐν.—Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μετέβαινε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς μίαν πόλιν τῆς

Γαλιλαίας, ὀνομαζομένην Ναϊν. Ὅτε ἔφθασε πλησίον τῆς πόλεως, εἶδε τὴν κηδεῖαν ἑνὸς νέου, ὁ ὁποῖος ἦτο μονογενὴς υἱὸς μιᾶς χήρας γυναικός. Ὁ Ἰησοῦς μόλις εἶδε τὴν μητέρα τοῦ νεκροῦ κλαίουσαν, τὴν ἐλυπήθη καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασεν αὐτὴν τῆς εἶπε. «Μὴ κλαίεις, γύναι· ὁ υἱὸς σου θὰ ἀναστηθῆ». Καὶ ἀμέσως διέταξε νὰ σταματήσωσι· ἀφοῦ δὲ ἐγένετο τοῦτο, ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίασεν εἰς τὸ φέρετρον, ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ νεκροῦ καὶ εἶπε.

«Νεανίσκαε, ἐγέρθητι». Ἀμέσως ὁ νεκρὸς νέος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἠγέρθη ἤρchiσε νὰ ὀμιλῆ, ὁ δὲ Ἰησοῦς παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα του. Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθουν τὴν κηδεῖαν, ἰδόντες τοῦτο ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

«Τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατὴρ με ἀπέστειλε».

Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.—Μίαν ἡμέραν παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν εἰς ἀρχιουνάγωγος, δηλ. ἀρχηγὸς τῆς συναγωγῆς τῶν Ἑβραίων. Συναγωγὴ εἶνε ὁ τόπος, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι προσεύχονται εἰς τὸν Θεόν. Ὁ ἀρχιουνάγωγος οὗτος ὠνομάζετο Ἰάειρος, μόλις δὲ ἐπλησίασε τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, ἣ ὁποία ἔπασχε καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ. Ὁ Ἰησοῦς προθύμως ἐδέχθη καὶ ἠκολούθησε τὸν Ἰάειρον διὰ νὰ μεταβῆ καὶ θεραπεύσῃ τὴν θυγατέρα του. Ἐν ᾧ ὅμως ἐπήγαιναν εἰς τὴν οἰκίαν, ἦλθεν εἰς ἀπεσταλμένος, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς τὸν Ἰάειρον ὅτι ἡ θυγάτηρ του ἀπέθανεν. Ὁ Ἰάειρος ἤρchiσε νὰ κλαίῃ, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς πορηγόρει αὐτὸν καὶ τοῦ ἔλεγε νὰ ἔχῃ πίστιν καὶ ἡ θυγάτηρ του θὰ σωθῆ.

Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ μὴ ἐπιτρέψωσιν εἰς οὐδένα νὰ εἰσέλθῃ, νὰ ἐξέλθουν δὲ καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν ἔντος τῆς

οικίας. Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθεν, ἀφοῦ ἔλαβε μαζί του τοὺς τρεῖς μόνον μαθητὰς του, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην. Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς τῆς κόρης ἔκλειον, τοὺς καθησούχασεν εἰπὼν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἡ κόρη των δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμάται. Ἀφοῦ δὲ ἐπλησίασε τὴν νεκράν, ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς καὶ εἶπεν « Ἐγέρθητι ». Καὶ ἀμέσως ἡ νεκρά κόρη ἠγέρθη, οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς καὶ ὁ λαὸς ἐθαύμασαν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο.

« Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, κακεῖνος ποιήσει »

Ἡ Θεραπεία τῶν Δέκα Λεπρῶν. Ὁ Ἰησοῦς μετέβαινε μίαν ἡμέραν εἰς μίαν μικρὰν πόλιν, ἐνῶ δὲ εὐρίσκειτο πλησίον αὐτῆς, εἶδε δέκα ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἔπασχον ἀπὸ λέπραν. Οἱ δέκα ἐκείνοι λεπροὶ μόλις ἀντελήφθησαν τὸν Ἰησοῦν, ἤρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ παρακαλοῦν αὐτὸν νὰ τοὺς θεραπεύσῃ. Ὁ Ἰησοῦς ἐλυλήθη τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους καὶ ἔθεράπευσεν αὐτούς. Ἐκείνοι δὲ εὐθὺς ἐσηκώθησαν ὑγιεῖς καὶ μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν καὶ παρουσιάσθησαν εἰς τοὺς ἱερεῖς διὰ νὰ πιστοποιήσουν τὴν θεραπείαν των, διότι ἐκεῖνος ποὺ ἔθεραπεύετο ἀπὸ λέπραν ἔπρεπε νὰ πιστοποιήσῃ τὴν θεραπείαν του διὰ τῶν ἱερέων.

Ἐκ τῶν δέκα τούτωνλεπρῶν τῶν θεραπευθέντων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ μόνον εἰς ἔδειξε τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς αὐτόν, διότι εὐθὺς ὡς ἐθεραπεύθη ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἠὐχαρίστησε. Αὐτὸς δὲ δὲν ἦτο Ἰσραηλίτης, ἀλλὰ Σαμαρείτης.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε. «Ποῦ εἶνε οἱ ἄλλοι ἔννεα ; Μόνον αὐτὸς ἐπέστρεψε διὰ νὰ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του;» Καὶ κατόπιν εἶπεν εἰς αὐτόν. «Ἦπαγε τώρα. Ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε».

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται».

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ.— Ἡ Καπερναοῦμ ἦτο ἡ πόλις, εἰς τὴν ὅποίαν ἠγάπα νὰ μένῃ ὁ Ἰησοῦς. Μίαν ἡμέραν, ἐν ᾧ εὐρίσκετο εἰς μίαν οἰκίαν τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐδίδασκε πολλοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶχον συγκεντρωθῆ ἐκεῖ διὰ νὰ τὸν ἀκούσουν, ἔφερον πρὸς αὐτόν ἕνα παράλυτον, τὸν ὅποιον ἐβάσταζον τέσσαρες ἄνθρωποι, διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν ἕνεκα τοῦ πολλοῦ πλήθους, ἀνέβησαν εἰς τὴν στέγην καὶ ἀφοῦ ἦνοιξαν μέρος αὐτῆς κατεβίβασαν τὸν κράββατον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατέκειτο ὁ παραλυτικός. Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε τοῦτο, ἐθαύμασε διὰ τὴν πίστιν, τὴν ὅποιαν εἶχον πρὸς αὐτόν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἔφερον τὸν παραλυτικὸν καὶ διὰ τοῦτο ἐπλησίασεν αὐτόν καὶ τοῦ λέγει. «Ἔχε θάρρος, τέκνον μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι σου ἔσυνχωρήθησαν». Τότε μερικὸι ἐκ τῶν γραμματέων, οἱ ὅποιοι παρίσταντο ἐκεῖ καὶ ἤκουσαν τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, ἠγανάκτησαν καὶ ἐθεώρησαν τοῦτο βλασφημίαν, διότι ἔλεγον ὅτι μόνον ὁ Θεὸς ἔχει δικαίωμα νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας. Ὁ Ἰησοῦς ἐνόησεν ἀμέσως τὰς σκέψεις τῶν γραμματέων καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. «Διὰτί ἀγανακτεῖτε ; Διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔχει ἐξουσίαν καὶ ἁμαρτίας νὰ συγχωρῇ καὶ ἀσθενείας νὰ θεραπεύῃ, ἰδοὺ τί θὰ εἶπω εἰς τὸν παραλυτικόν. «Σῆκω, λάβε τὸν κράββατόν σου καὶ πήγαινε εἰς τὸν οἶκόν σου». Καὶ ὁ παραλυτικὸς ἠγέρθη ἀμέσως ὑγιὴς πλέον καὶ ἀφοῦ ἔλαβε τὸν κράββατόν του ἀνεχώρησε. Πάντες οἱ παριστάμενοι ἰδόντες τὸ θαῦμα ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

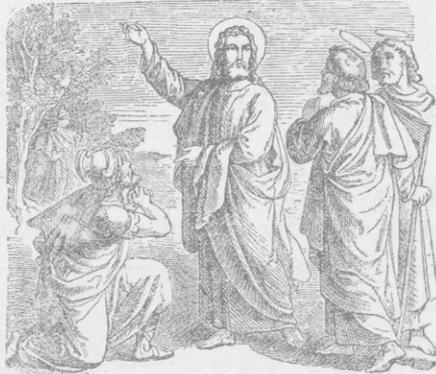
«Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς».

Ὁ ἑκατονταρχὸς τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός.—

Ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο εἰς τὴν Καπερναοῦμ καὶ ἐδίδασκε, παρουσιάσθη πρὸς αὐτόν εἰς Ρωμαῖος ἀξιωματικός, ὅστις εἶχε βαθμὸν ἑκατοντάρχου, δηλ. εἶχεν εἰς τὰς διαταγὰς του ἑκατὸν στρατιώτας. Ὁ ἑκατονταρχὸς ἐκεῖνος εἶχεν ἕνα δοῦλον, ὁ ὅποιος ἔπασχεν ἀπὸ παραλυσιν καὶ ἐπειδὴ ἔμαθε τὰ θαῦματα τοῦ Ἰησοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτόν καὶ τὸν παρεκάλει νὰ θεραπεύσῃ τὸν δοῦλόν του. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπήντησε:

«Θά ἔλθω εἰς τὸν οἶκόν σου διὰ νὰ θεραπεύσω αὐτόν». Ὁ ἑκατόνταρχος ὁμως εἶπε. «Κύριε, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς εἰς τὸν οἶκόν μου. Δύνασαι καὶ μακρόθεν νὰ τὸν θεραπεύσῃς διότι πᾶν ὅ,τι εἶπες, γίνεται ἀμέσως».

Ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἤκουσε τοὺς λόγους ἐκείνους τοῦ ἑκατοντάρχου, ἐθαύμασε τὴν πίστιν αὐτοῦ καὶ εἶπεν εἰς τοὺς παρισταμένους. «Ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι τόσο μεγάλην πίστιν δὲν εὑρον εἰς κανένα Ἰσραηλίτην». Καὶ κατόπιν ἐστράφη πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον καὶ τοῦ λέγει. «Πήγαινε εἰς τὸν οἶκόν σου, ἡ πίστις σου θὰ θεραπεύσῃ τὸν δοῦλόν σου». Καὶ πράγματι ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐθεραπεύθη ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης.

«Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος».

Ἡ θεοπραξία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς. — Ὁ Ἰησοῦς ἐπερρέετο μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχῶ. Πλησίον τῆς πόλεως

παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκάθητο εἰς τυφλός, ὁ ὁποῖος ἐζήτηε ἀπὸ τοὺς διαβάτας ἐλεημοσύνην. Ὁ τυφλός ἐκεῖνος, μόλις ἤκουσεν ὅτι διήρχετο ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς, ἤρξατο νὰ φωνάζῃ. «Ἰησοῦ, ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησόν με». Τότε ὁ λαός, ὁ ὁποῖος ἠκολούθει τὸν Ἰησοῦν, ἔλεγεν εἰς τὸν τυφλὸν νὰ σιωπήσῃ, αὐτὸς ὁμως ἐφώναζεν ἀκόμη περισσότερον. Ὁ Ἰησοῦς διέταξε τότε νὰ ἀδηγήσῃσι τὸν τυφλὸν πρὸς αὐτόν. Ὅταν δὲ ἐγένετο τοῦτο, ὁ Ἰησοῦς ἠρώτησε τὸν τυφλὸν τί ζητεῖ. Ἐκεῖνος δὲ ἀπήντησε. «Κύριε ἐπιθυμῶ νὰ ἐπανακίησω τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου». Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησεν. «Ἡ πίστις σου σὲ

ἔσωσεν. Ὑπαγε καὶ θὰ βλέπῃς». Καὶ ὁ τυφλὸς ἐπανέκτισεν ἀμέσως τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἀνεχώρησε δοξάζων τὸν Θεόν, ὁ δὲ λαὸς ἔθαύμαζε καὶ πάλιν διὰ τὸ νέον θαῦμα.

«Πορευθέντες ἀναγγελλετε τῷ κόσμῳ, ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι· λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι».

Ὁ χορτασμός των πεντακισχιλίων διὰ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων, — Ὁ Ἰησοῦς μετέβη μίαν ἡμέραν πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, τὸν ἠκολούθησε δὲ ἕως

ἐκεῖ πολλὸς λαὸς διὰ τὰ ἀκούσῃ τὴν διδασκαλίαν του. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐδίδασκεν, εἶδεν ὅτι ἤρχισε νὰ γίνεταὶ νύκτα. Τότε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν διδασκαλίαν διὰ τὰ ἐπιστρέψωσιν οἰάνθρωποι εἰς τὰς οἰκίας των καὶ νὰ φάγωσι. Τότε ὁ Ἰησοῦς

εἶπεν εἰς αὐτούς. «Δὲν ἔχετε ἐδῶ τροφὴν διὰ τὰ τοὺς δώσωτε νὰ φάγου; Οἱ μαθηταὶ ὅμως ἀπήντησαν ὅτι δὲν εἶχον παρὰ πέντε ἄρτους μόνον καὶ δύο ἰχθύς. Ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλε νὰ καθίσωσιν ὄλοι οἱ ἄνθρωποι χαμαὶ κα· εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ φέρωσιν εἰς αὐτὸν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύς. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβεν εἰς χεῖράς του τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύς, προσηυχῆθη εἰς τὸν πατέρα του καὶ κατόπιν ἠλόγησεν αὐτούς καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ τοὺς μοιράσωσιν εἰς τὸν λαόν. Οἱ ἄρτοι ἐπολλαπλασιάσθησαν, ὥστε ἔχορτασαν πέντε χιλιάδες ἄνδρες ἐκτὸς τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ συλλέξωσι τὰ ὑπολειφθέντα τεμάχια τῶν ἄρτων. Ἐκεῖνοι δὲ συνήθροισαν αὐτὰ

καὶ ἐγέμισαν ἕξ αὐτῶν δώδεκα κοφίνους. Ὁ δὲ λαός, ὅστις εἶδε τὸ θαῦμα ταῦτο, ἀνεχώρησε δοξολογῶν τὸν Θεόν.

«Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι καὶ σὺ δίδεις τὴν προφῆν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ».

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Βηθεσδά.—Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἵστατο παρὰ τὴν Προβατικὴν πύλην τῶν Ἱεροσολύμων. Ἡ πύλη αὕτη ἐλέγετο προβατικὴ, διότι δι' αὐτῆς εἰσῆρχοντο εἰς τὴν πόλιν τὰ πρόβατα καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. Πλησίον τῆς πύλης αὐτῆς ὑπῆρχε μία κολυμβήθρα, ὀνομαζομένη Βηθεσδά, τῆς ὁποίας τὰ ὕδατα εἶχον ἰαματικὴν δύναμιν.

Ἄγγελος Κυρίου κατέβαινε ἐκεῖ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἀνετάρασσε τὸ ὕδωρ, ὅστις δὲ εἰσῆρχετο πρῶτος εἰς αὐτὴν μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ἐγίνετο ὑγιής ἀπὸ οἰονδήποτε νόσημα καὶ ἂν κατείχετο. Διὰ τοῦτο συνηθοῦριζοτο πλησίον τῆς κολυμβήθρας πλῆθος ἀσθενῶν, χωλῶν, τυφλῶν, παραλύτων καὶ ἀνέμενον τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος διὰ νὸ εἰσελθόν. Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν ἐκείνων ἦτο καὶ

εἷς, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἀπὸ παράλυσιν, κατέκειτο δὲ ἀσθενής 38 ἔτη. Ὁ Ἰησοῦς μόλις εἶδε τὸν δυστυχῆ αὐτὸν ἄνθρωπον τὸν εὐσπλαχνίσθη καὶ πλησιάσας αὐτὸν τοῦ εἶπε. «Θέλεις νὰ θεραπευθῆς;» «Ναί, Κύριε» ἀπήντησεν ἐκεῖνος, «ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχω κανένα νὰ με βοηθήσῃ διὰ νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὅταν ταρασσεται τὸ ὕδωρ αὐτῆς, μόνος μου δὲ δὲν δύναμαι νὰ εἰσέλθω, διότι ἄλλος μὲ προλαμβάνει καὶ κατέρχεται». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὸν παραλυτικόν. «Ἐγέρθητι, λάβε τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». Καὶ εὐθὺς ὁ παραλυτικὸς ἠγέρθη ὑγιής καὶ ἔλαβε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει.

«Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ Θεῷ».

Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας.—Ὅτε εὐρίσκετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, τὴν ὀνομαζομένην Γενησαρέτ, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐκάλεσαν αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ πλοῖόν των. Ὅτε δὲ τὸ πλοῖον ἀπεμακρύνθη εἰς ἰκανὴν ἀπὸ τῆς ὄχθης ἀπόστασιν, ἠγέρθη μεγάλη τρικυμία καὶ ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ. Ὁ Ἰησοῦς

ζκοιμάτο κατά τὴν στιγμήν ἐκείνην, οἱ δὲ μαθηταὶ του, ἐπειδὴ ἐφο-

βήθησαν πνιγμόν, ἔσπευσαν νὰ ἔξυ-
πνήσωσιν αὐτὸν
καὶ νὰ τὸν παρα-
καλέσωσι νὰ τοὺς
σώσῃ ἀπὸ τὸν κίν-
δυνον. Ὁ Ἰησοῦς
ἐπέπληξεν αὐτοὺς
διὰ τὴν δειλίαν
των καὶ τοὺς εἶ-
πεν ὅτι δὲν πρέ-
πει νὰ εἶνε δειλοὶ
καὶ ὀλιγόπιστοι.
Ἀμέσως δὲ διέ-
ταξε τὸν ἄνεμον
νὰ παύσῃ καὶ τὴν
θάλασσαν νὰ ἡ-

συχάσῃ. ^σΚαὶ πράγματι ἡ τρικυμία κατέπαυσεν εὐθύς, καὶ ἐγένετο γα-
λῆνη. ^λΟλοὶ τότε ἐθαύμασαν τὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπήκουον καὶ
ἡ ^ἡθάλασσα καὶ οἱ ἄνεμοι.

«*Ἐν κινδύνοις καὶ θλίψεσιν ἐμνήσθημέν σου, Κύριε.*»

Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.—Ἐνῶ ὁ Ἰη-
σοῦς περιεπάτει μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς μίαν ὁδόν, εἶδεν ἓνα ἄν-
θρωπον, ὁ ὁποῖος εἶχε γεννηθῆ τυφλός. Οἱ μαθηταὶ του τότε ἠρώτη-
σαν αὐτὸν λέγοντες. «Διδάσκαλε, διατί ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐγεννήθη
τυφλός; Μήπως ἡμάρτησεν αὐτὸς ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἀπήντησεν: «Οὔτε αὐτὸς ἡμάρτησεν, οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλ' ἐγεννήθη
τυφλός διὰ νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτόν». Καὶ ἀφοῦ
εἶπε ταῦτα, ἔπιτσε χαμαὶ καὶ ἔκαμε πηλόν, μὲ τὸν ὁποῖον ἔχρισε τοὺς
ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ. Κατόπιν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν τυφλόν.
«Ὑπάγε νὰ νιφθῆς εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ». Καὶ ὁ τυφλός
μετέβη ἀμέσως καὶ ἐνίφθη καὶ ἐπέστρεψε βλέπων. Οἱ δὲ γείτονες
αὐτοῦ καὶ ὅλοι ὅσοι τὸν ἐγνώριζον ἔλεγον μεταξύ των. «Δὲν εἶνε οὗτος
ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός;» Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν. «Ἐγὼ εἶμαι». Ἡρώτων λοι-
πὸν αὐτὸν πῶς ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί του, ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν ὅτι ὁ
Ἰησοῦς τὸν ἔθεράπευσεν. Ὡδήγησαν λοιπὸν αὐτὸν εἰς τοὺς Φαρι-
σαίους, οἱ ὁποῖοι ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπίσης ποῖος τὸν ἐθεράπευσεν. Ὁ
Ἰησοῦς, ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο Σάββατον,

οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐμίσουν τὸν Ἰησοῦν, ἤρχισαν νὰ δογίζωνται κατ' αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου ἐθεράπευσε τὸν τυφλὸν καὶ κατηγοροῦν αὐτὸν εἰς τὸν λαὸν ὅτι δὲν τηρεῖ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου καὶ παραβαίνει τὴν τετάρτην ἐντολήν, ἡ ὁποία παραγγέλλει νὰ μὴ γίνεται καμμία ἐργασία κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

Ἔλεγον λοιπὸν εἰς τὸν τυφλὸν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ἁμαρτωλός. Ὁ δὲ τυφλὸς ἀπήντησεν. «Ἐγὼ γνωρίζω ὅτι τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους δὲν ἀκούει ὁ Θεός, ἀλλὰ τοὺς εὐσεβεῖς καὶ δικαίους». Τότε οἱ Φαρισαῖοι ἐξεδιώξαν αὐτόν. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐληηροφορήθη παρὰ τοῦ τυφλοῦ ὅσα εἶπον περὶ αὐτοῦ οἱ Φαρισαῖοι, ἠρώτησε τὸν τυφλὸν λέγων. «Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ;» Καὶ ἐκεῖνος ἀπεκρίθη. «Ποῖος εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ πιστεύσω εἰς αὐτόν ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν. «Εἶνε αὐτός, μετὰ τοῦ ὁποίου συνομιλεῖς καὶ τὸν ὁποῖον βλέπεις ἐμπρὸς σου». Καὶ ὁ τυφλὸς ἀκούσας τοῦτο ἐκραύγασε. «Πιστεύω, Κύριε· καὶ γονατίσας προσεκύνησεν αὐτόν».

Τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον».

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λάζαρος.— Ἡ Βηθανία εἶνε μία μικρὰ πόλις πλησίον τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἔζη εἰς ἄνθρωπος δίκαιος καὶ πολὺ φίλος τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Λάζαρος. Ὁ Λάζαρος εἶχε δύο ἀδελφάς, τὴν Μάρθαν καὶ τὴν Μαρίαν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀφρωσιωμένοι εἰς τὸν Ἰησοῦν. Εἰς τὸν οἶκον τοῦ Λαζάρου μετέβαινε συχνὰ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔμενον ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν του. Ὁ Λάζαρος ἐθεώρει μεγάλην τιμὴν του νὰ φιλοξενῇ τὸν Ἰησοῦν, αἱ δὲ ἀδελφαὶ του περιποιοῦντο αὐτὸν πολὺ.

Ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.— Ὅτε ὁ Ἰησοῦς εὗρισκετο εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἔμαθεν ὅτι ὁ ἐν Βηθανίᾳ φίλος του Λάζαρος ἠθόβενε βαρέως. Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου ἀπέστειλαν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἄνθρωπον καὶ παρήγγειλαν εἰς αὐτόν νὰ σπεύσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν οἶκόν των, διότι ὁ ἀδελφός των ἀσθελεῖ. Ὁ Ἰησοῦς

ἀκούσας ταῦτα εἶπεν. «Ἡ ἀσθένεια αὕτη δὲν εἶνε διὰ θάνατον, ἀλλὰ διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Ἀφοῦ δὲ παρήλθον δύο ἡμέραι, λέγει ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητὰς του. «Ὁ Λάζαρος ὁ φίλος μας ἐκοιμήθη· ὑπάγω νὰ ἐξυπνήσω αὐτόν». Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ ἐνόμισαν ὅτι πράγματι ἐκοιμήθη, ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς ἐνόει ὅτι ἀπέθανεν, εἶπε πάλιν πρὸς αὐτούς. «Ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν· ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν».

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔφθασεν εἰς τὴν Βηθανίαν, ὁ Λάζαρος εὐρίσκετο εἰς τὸν τάφον πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν. Ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία, ὅταν ἔμαθον ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἐξῆλθον πρὸς προῦπάντησιν αὐτοῦ καὶ κλαίουσαι ἔλεγον πρὸς αὐτόν. «Κύριε, ἂν ἦσο ἐδῶ, δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μας. Ἀλλὰ καὶ τώρα γνωρίζομεν ὅτι ὅσα ζητήσης παρὰ τοῦ Θεοῦ θὰ σοὶ τὰ δώσῃ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τότε. «Ὁ ἀδελφός σας θὰ ἀναστῆθῃ. Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶ ἂν ἀποθάνῃ θὰ ἀναστῆθῃ». Ὅτε δὲ ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, πολὺς λαὸς ἔτρεξε διὰ νὰ ἴδῃ αὐτόν. Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῶν ἦσαν περίλυποι καὶ ἔκλαιον. Ὁ Ἰησοῦς συνεκινήθη πολὺ καὶ ἠρώτησε τὴν Μαρίαν καὶ τοὺς ἄλλους ποῦ ἔχει ἐνταφιασθῆ ὁ Λάζαρος. Ἐκεῖναι δὲ ὠδήγησαν αὐτόν εἰς τὸν τάφον.

Τότε ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ σηκώσῃ τὴν πλάκα, ἣτις ἐκάλυπτε τὸν τάφον. Ἀφοῦ δὲ προσηυχίθη εἰς τὸν πατέρα του ἐφώνασε. «Λάζαρε δεῦρο ἔξω».

Ἀμέσως τότε ὁ Λάζαρος ἀνέστη καὶ ἐξῆλθε τοῦ τάφου. Πᾶσι τοῦ Ἰουδαίου ἰδόντες τὸ θαῦμα ἐπίστευ-

σαν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ διεάλθησαν τὸ γεγονός εἰς τὴν πόλιν.

Ἡ ἐκκλησία μας εορτάζει τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου τὸ Σάββατον τὸ πρὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαθῶν. Ψάλλομεν δὲ κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην τὸ ἑξῆς τροπάριον.

«Τὴν κοινήν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πισιούμενο

ἐκ νεκρῶν ἡγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστὲ ὁ Θεός. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς, ὡς οἱ παῖδες, τὰ τῆς νίκης· σύμβολα φέροντες σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ Θανάτου βοῶμεν. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου».

Ἡ ἔννοια τοῦ τροπαρίου τούτου εἶνε ἡ ἐξῆς: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, διὰ τὴν πίστοποίησιν ὅτι ὑπάρχει δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀνάστασις ἐκ νεκρῶν, ἀνέστησες τὸν Λάζαρον ἐκ τοῦ τάφου.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς πρὸς τιμὴν σου φέρομεν εἰς τὰς χεῖράς μας βάρη, ὅπως ἔφερον οἱ παῖδες τῶν Ἑβραίων, ὅταν σὲ ὑπεδέχθησαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ψάλλομεν εἰς σὲ τὸν νικητῆν τοῦ θανάτου. Δόξα εἰς σέ, ὁ ὁποῖος ἔρχεσαι ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ.

«Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἀν ἀποθάνῃ ζήσεται».

Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος. — Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰησοῦς παρέλαβε τοὺς τρεῖς μαθητὰς αὐτοῦ τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῶν εἰς ὑψηλὸν ὄρος διὰ τὰ προσευχηθῆναι. Ἐκεῖ με-

τεμορφώθη ἔμ-προσθεν τῶν μαθητῶν του καὶ τὸ μὲν πρόσωπόν του ἔλαμψεν ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἐνδύματά του ἔγιναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Ἀμέσως τότε ἐνεφάνισθησαν πρὸ αὐτοῦ δύο ἄνδρες ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν νὰ ὁμιλῶσι μετ' αὐτοῦ. Ὁ Πέ-

τρος τότε εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Κύριε, καλὸν εἶνε νὰ μένωμεν ἕδω. Ἄς κατασκευάσωμεν δὲ τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σέ, ἄλλην διὰ τὸν Μωϋσέα καὶ ἄλλην διὰ τὸν Ἡλίαν. Ἐν ᾧ ἔλεγε ταῦτα ὁ Πέτρος μία φωτεινὴ νεφέλη ἐσκίασεν αὐτοὺς καὶ φωνὴ ἠκροῦσθη ἐκ τῆς νεφέλης, ἡ ὁποία ἔλεγεν. «Οὗτος εἶναι ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον

ἠδύδοξα». Οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες τὴν φωνὴν ἐκείνην ἔγιναν περίφοβοι καὶ ἔπεσαν κατὰ γῆς πρηνεῖς. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἐπλησίασεν αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε. «Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε». Ἐκεῖνοι δὲ ὑψωσαν τοὺς ὀφθαλμούς των καὶ δὲν εἶδον πλέον κανένα ἄλλον παρὰ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ὅταν δὲ κατέβαινον ἀπὸ τὸ ὄρος, ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς κανένα τί εἶδον καὶ τί ἤκουσαν, μέχρις ὅτου ἀναστηθῆ ἔκ νεκρῶν.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος τὴν 6ην Αὐγούστου, ψάλλει δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην τὸ ἑξῆς ἐκκλησιαστικὸν ᾠσμα.

«Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου καθὼς ἠδύναντο. Λάμπρον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ αἰδίου προεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Φωτοδότα, δόξα σοι».

Ἡ ἔννοια τοῦ ἀπολυτικίου τούτου εἶτε ἡ ἑξῆς. «Μετεμορφώθης ἑπάνω εἰς τὸ ὄρος, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἔδειξας εἰς τοὺς μαθητάς σου τὴν δόξαν σου, ὅπως ἦτο δυνατόν νὰ τὴν ἴδουν. Κάμε νὰ λάμπῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς τὸ φῶς σου τὸ αἰώνιον διὰ τῆς βοῆς τῆς Θεοτόκου. Δόξα εἰς σέ, ὁ ὁποῖος μᾶς δίδεις τὸ φῶς.

«Καὶ ἐθεάσασθε τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός».

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος. — Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰησοῦς μετέβη εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχώ. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔδραμον τότε νὰ τὸν ἴδουν, διότι εἶχον ἀκούσει ὅτι ἔκα-

με θάματα. Τότε ἄνθρωπος, Ζακχαῖος ὀνομαζόμενος, τελώνης τὸ ἐπίγελμα, ἐπειδὴ ἦτο μικρόσωμος καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν ἔνεκα τοῦ μεγάλου συνωστισμού, ἀνέβη ἑπάνω εἰς μίαν συκομωρέαν. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς διήρχετο ἀπ' ἐκεῖ, εἶδε τὸν Ζακχαῖον ἑπάνω εἰς τὴν συκομωρέαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Ζακχαῖτε, κατάβα ἀμέσως διότι ἐπιθυμῶ νὰ μείνω σήμερον εἰς τὸν οἶκόν σου. Μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ εὐχαριστήσιν κατέβη ὁ Ζακχαῖος καὶ ἔσπευσεν εἰς τὸν οἶκόν του, ὅπου μετ' ὀλίγον ὑπεδέχθη τὸν Ἰησοῦν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ζακχαῖος ἦτο ἁμαρτωλὸς ἄνθρω-

πος, ὁ κόσμος ἤρχισε νὰ κατακρίνη τὸν Ἰησοῦν ὅτι ἔμενε εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὁ Ζαχαρίας ὁμοῦς, ὁ ὁποῖος ἔμενε κατευχαραστημένος, διότι τόσον πολὺ τὸν ἐτίμησεν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι μετενόησε διὰ τὰς ἁμαρτίας του εἶπε πρὸς αὐτόν. «Κύριε, δίδω τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἂν ἔχω ζημιώσει κανένα εἶμαι πρόθυμος νὰ τοῦ πληρώσω τετραπλασίως τὴν ζημίαν πὺν τοῦ ἔκαμα.

Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπε. «Σήμερον εἰσῆλθεν ἡ σωτηρία εἰς τὸν οἶκον τοῦτον· ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον ἵνα σώσω τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους».

«Οὐχ οἱ ὑγιεῖς λατροῦ χρεῖαν ἔχουσιν, ἀλλ' οἱ πάσχοντες.»

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.— Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν διὰ νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Διὰ νὰ φθάσῃ ὁμοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν διήλθε πρῶτον μίαν ἄλλην χώραν, ὀνομαζομένην Σαμαρείαν. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ταύτης οἱ Σαμαρεῖται δὲν εἶχον καμμίαν σχέσιν μὲ τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ διήρχετο ἐκ τῆς Σαμορείας, ἐσταμάτησεν ἔξω ἀπὸ μίαν πόλιν αὐτῆς, ἡ ὁποία ἐλέγετο Σιχάρ. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο μεσημβρία καὶ ὁ ἥλιος ἔκαιε πολὺ, ὁ Ἰησοῦς διὰ ν' ἀναπαυθῆ ὀλίγον ἐκάθισε πλησίον ἐνὸς φρέατος, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο φρέαρ τοῦ Ἰακώβ. Οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀφήκαν αὐτὸν ἐκεῖ μόνον καὶ μετέβησαν εἰς

τὴν πόλιν διὰ νὰ ἀγοράσωσι τροφίμα. Τότε ἦλθε μία γυνὴ τῆς Σαμαρείας διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ ἀπὸ τὸ φρέαρ. Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε τὴν γυναῖκα ἐζήτησε παρ' αὐτῆς νὰ τοῦ δώσῃ νὰ πῖν ὕδωρ, ἐκείνη δὲ ἐθαύμασε πῶς ἓνας Ἰουδαῖος ἐζήτηει παρ' αὐτῆς τῆς Σαμαρείτιδος νὰ τοῦ δώσῃ ὕδωρ· ἐπειδὴ ὁμοῦς ἐκ τῶν λόγων του ἐνόησεν ἡ γυνὴ ὅτι ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον ὁμίλει, ἦτο προφήτης, τὸν παρεκάλεσε νὰ τῆς εἴπῃ, ἐὰν πρέπη νὰ λατρεύηται ὁ Θεὸς εἰς τὸ ὕψος Γαριζίν, ὅπου τὸν ἐλάτρευον οἱ Σαμαρεῖται, ἢ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομώντος, ὅπου τὸν ἐλάτρευον οἱ Ἰουδαῖοι. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. Γύναι, πιστεύσον με ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς δὲν θὰ προσκυνῆται οὔτε εἰς Γαριζίν οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλ' εἰς

πάντα τόπον. Διότι ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα καὶ ὡς πνεῦμα εἶνε πανταχοῦ παρῶν καὶ διὰ τοῦτο οἱ προσκυνῶντες αὐτὸν θὰ τὸν προσκυνοῦν πνευματικῶς, ὅπου καὶ ἂν εὕρισκωνται.

Ἡ Σαμαρεῖτις τότε ἀπήντησε «Κύριε, ἔχω ἀκούσει ὅτι αὐτὰ θὰ μᾶς τὰ διδάξῃ ὁ Χριστός, ὅταν ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον». Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησεν. «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος σοῦ ὁμίλῳ ταύτην τὴν στιγμὴν». Ἐνθὲν δὲ ὁ Ἰησοῦς συνωμίλει ἀκόμη μὲ τὴν Σαμαρεῖτιδα, ἦλθον οἱ μαθηταὶ του καὶ ἔφερον τροφάς, ἐκάλεσαν δὲ τὸν Ἰησοῦν νὰ φάγῃ. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς. «Ἰδική μου τροφή εἶνε νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου». Ἡ Σαμαρεῖτις ἐν τῷ μεταξὺ ἔτρεξεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς ὅτι εἰς ἄνθρωπος, ὀνομαζόμενος Χριστός, εἶπεν εἰς αὐτὴν ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. Πολλοὶ ἀκούσαντες ταῦτα ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἔσπευσαν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐκάθητο ὁ Ἰησοῦς, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν των. Ὁ Ἰησοῦς ἔμεινε δύο ἡμέρας μόνον, πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Σαμαρειτῶν ἠκολούθησαν αὐτόν.

«Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνῶντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.»

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.— Μίαν ἡμέραν παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν εἷς ἄνθρωπος καὶ τοῦ εἶπε· «Διδάσκαλε εἶπε εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοιράσῃ μαζί μου τὴν περιουσίαν ποῦ μᾶς ἀφῆκαν οἱ γονεῖς μας. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε. «Ποῖος μὲ δώρισε δικαστὴν σοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου; Ἡ μόνη συμβουλή ποῦ σᾶς δίδω εἶνε ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἰσθε πλεονέκται». Διὰ νὰ ἐννοήσουν δὲ καὶ οἱ μαθηταὶ του καὶ ὁ λαὸς πόσον μέγα κακὸν εἶνε ἡ πλεονεξία καὶ πῶς τιμωρεῖ ὁ Θεὸς τοὺς πλεονέκτας εἶπεν εἰς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

Παραβολὴ λέγεται μία πλαστὴ διήγησις, διὰ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ διδαχθῶμεν ἠθικὰ καὶ ὠφέλιμα πράγματα. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ὠμίλει διὰ παραβολῶν διὰ νὰ τὸν ἐννοοῦν καλλίτερον. Εἶπε τότε τὴν ἐξῆς παραβολὴν :

«Ἐνὸς πλουσίου ἀνθρώπου τὰ κτήματα ἀπέδωκαν τόσους πολλοὺς καρπούς, ὥστε δὲν ἐγνώριζε τί νὰ τοὺς κάμῃ. Ἐσκέπετο λοιπὸν νὰ κρημνίσῃ τὰς ἀποθήκας του καὶ νὰ τὰς κατασκευάσῃ μεγαλειέτας διὰ νὰ συναθροίσῃ εἰς αὐτὰς ὅλους τοὺς καρπούς του καὶ νὰ εἶπῃ κατόπιν εἰς τὴν ψυχὴν του; «Ψυχὴ μου, ἔχεις πλῆθὸς ἀγαθὰ διὰ πολλὰ ἔτη. Φάγε, πίε καὶ διασκεδάζε. Ἐν τῷ ὅμως ἐσκέπετο ταυτα ὁ ἀνόητος ἐκεῖνος πλούσιος, ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγεν. «Ἀνόητε, τὴν νύκτα ταύτην θὰ ἀποθάνῃς καὶ ὅσα ἐσύναξες εἰς ποῖον θὰ μείνουν;»

‘Ο Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν παραβολὴν ταύτην, εἶπεν. «Ὅτι ἔπαθεν ὁ ἀνόητος πλούσιος θὰ πάθουν καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι φροντίζουσι μόνον διὰ τὸν ἑαυτῶν τῶν καὶ δὲν ἐνδιαφέρονται δι’ ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἀνάγκην τῆς βοηθείας τῶν».

«Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.»

Ἡ παραβολὴ τοῦ τελῶνου καὶ τοῦ Φαρισαίου. —

‘Ο Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ εἶνε ὑπερήφανοι, ἀλλὰ ταπεινόφρονες, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ προσενηθῶσιν ‘Ο εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο Φαρισαῖος, ὁ δὲ ἕτερος Τελῶνης. ‘Ο Φαρισαῖος, ἀφοῦ ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, ἔλεγε πρὸς τὸν Θεόν. «Θεέ μου σὲ εὐχαριστῶ, διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι κλέπτης, ἄδικος καὶ ἁμαρτωλὸς ἢ ὅπως αὐτὸς ἐδῶ ὁ τελῶνης· νηστεύω δύο φορὰς τὴν ἑβδομάδα καὶ χαρίζω εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ ἓν δέκατον τῆς περιουσίας μου».

‘Ο δὲ τελῶνης ἐστάθη μακρὰν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τὰ βλέμματά του εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπειδὴ ἦτο ἁμαρτωλὸς καὶ ἐντρέπετο τὸν Θεόν. Ἐκτύπα δὲ τὸ στήθος του μετὰ τὰς χεῖράς του καὶ ἔλεγε· «Θεέ μου συγχώρησόν με τὸν ἁμαρτωλόν».

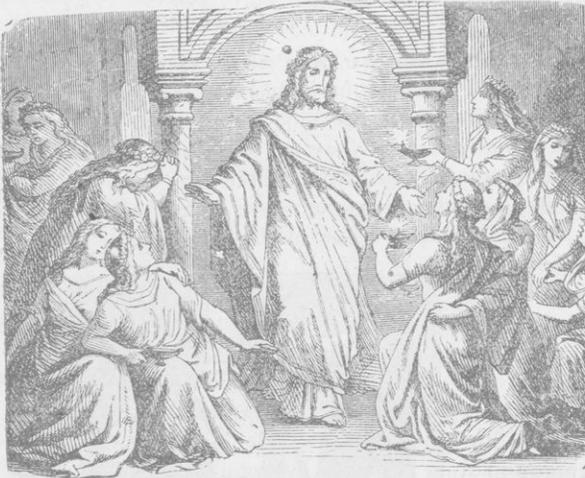

‘Αφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἐτελείωσε τὴν παραβολὴν ταύτην, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του. «Ἀληθινὰ σὰς λέγω ὅτι ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε τὸν ἁμαρτωλὸν τελῶνην, διότι ὁμολόγησε τὰς ἁμαρτίας του καὶ μετενόησε δι’ αὐτάς, δὲν ἐσυγχώρησεν ὅμως τὸν Φαρισαῖον, διότι ἔκαυχᾶτο ὅτι ἦτο δίκαιος, ἐν ᾧ πράγματι δὲν ἦτο τοιοῦτος».

«Μακάριοι οἱ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.»

Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων. — ‘Ο Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ διδάξῃ ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα πάντοτε ἔτοιμοι, διότι δὲν γνωρίζομεν πότε θὰ ἐμφανισθῇ καὶ πάλιν, ἵνα κρίνῃ τοὺς ζῶντας καὶ τοὺς νεκροὺς, εἶπε τὴν ἀκόλουθον παραβολὴν.

Δέκα παρθένοι ἔλαβον τὰς λαμπάδας των (λυχνίας) καὶ περιέμενον νὰ ἔλθῃ ὁ νυμφίος διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῶν. Αἱ πέντε ἕξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι, αἱ δὲ ἄλλαι πέντε μωραὶ. Αἱ φρόνιμοι παρθένοι ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον διὰ τὰς λυχνίας των, ἐν ᾧ αἱ πέντε μωραὶ

δὲν ἔλαβον. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ νυμφίος ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ, αἱ δέκα παρθένοι ἐνύσταξαν καὶ ἐκοιμήθησαν.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη μία φωνή, ἡ ὁποία ἔλεγεν. «Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός. Ἐξέλθετε

εἰς προὔπνησιν αὐτοῦ». Εὐθὺς αἱ παρθένοι ἐξύπνησαν καὶ ἤρχισαν νὰ ἐτοιμάζουσι τὰς λυχνίας των. Αἱ μωραὶ παρθένοι παρετήρησαν τότε ὅτι δὲν εἶχον λάβει μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὰς φρόνιμους λέγουσαι. «Δότε καὶ εἰς ἡμᾶς ἔλαιον, διότι αἱ λαμπάδες μας σβύνουν». Αἱ φρόνιμοι ὁμοῦς ἀπήντησαν ὅτι τὸ ἰδικόν των ἔλαιον ἤρκει μόνον διὰ τὰς λαμπάδας των καὶ εἶπον εἰς τὰς μωρὰς νὰ μεταβοῦν νὰ ἀγοράσουν ἀπὸ τοὺς παλοῦντας ἔλαιον.

Αἱ μωραὶ ἐξῆλθον τότε διὰ νὰ ἀγοράσουν ἔλαιον, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασεν ὁ νυμφίος καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἡ δὲ θύρα ἐκλείσθη. Παρῆλθεν ὀλίγη ὥρα καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι ἦλθον καὶ ἔκρουον τὴν θύραν τῆς οἰκίας λέγουσαι. «Κύριε ἄνοιξον καὶ εἰς ἡμᾶς». Ἄλλ' ὁ Κύριος ἀπήντησεν εἰς αὐτάς. «Ἀληθῶς σὰς λέγω δὲν σὰς γνωρίζω.» Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολὴν ταύτην, εἶπε. «Πρέπει νὰ εἰσθε πάντοτε ἐτοιμοὶ, διότι δὲν γνωρίζετε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον».

«Γρηγορεῖτε ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.»

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου. — Ἡμέραν τινὰ παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν εἰς νομικὸς καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν

λέγων. «Διδάσκαλε, τί νὰ πράξω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν;». Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς αὐτόν. «Τί εἶνε γεγραμμένον εἰς τὸν νόμον;» Ὁ νομικὸς ἀπήντησε. «Νὰ ἀγαπήσῃς Κύριον τὸν Θεόν σου μὲ ὄλην τὴν δυνάμιν σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς τὸν ἑαυτὸν σου». Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε. «Πολὺ ὀρθῶς ἀπεκρίθης. Πήγαινε λοιπὸν καὶ πράττε ταῦτα διὰ νὰ κληρονομήσῃς τὴν αἰώνιον ζωὴν». Ἄλλ' ὁ νομικὸς θέλων νὰ δικαιολογηθῆ ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν. «Καὶ ποῖος εἶνε ὁ πλησίον;» Τότε ὁ Ἰησοῦς διηγήθη τὴν ἑξῆς παραβολὴν.

«Ἀνθρωπὸς τις μετέβαινε ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Ἱεριχὼ καὶ περιέπεσεν εἰς χεῖρας ληστῶν, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ τὸν ἐγύμνωσαν καὶ τὸν ἔδειραν τὸν ἀφήκαν ἐκεῖ ἡμιθανῆ. Κατὰ τύχην διήρχετο ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνος εἰς ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον, ἀλλ' ἔφυγε χωρὶς νὰ τὸν βοηθήσῃ. Τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ εἷς Λευίτης. Εἷς Σαμαρίτης ὅμως διερχόμενος ἐκεῖθεν εἶδε τὸν δυστυχῆ ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐλυπήθη. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἐπλησίασε, τοῦ ἔδωσε τὰς πληγὰς του τὸν ἔθεσεν εἰς τὸ κτήνός του καὶ τὸν μετέφερεν εἰς ἓν ξενοδοχεῖον, ὅπου τὸν περιεποιήθη πολὺ. Τὴν ἐλομένην ἡμέραν, πρὶν ἀναχωρήσῃ, ἐκάλεσε τὸν ξενοδόχον καί, ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε δύο δραχμὰς, τὸν παρεκάλεσε νὰ περιποιηθῆ τὸν πάσχοντα καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ θὰ τοῦ πληρώσῃ ὅ,τι ἐξοδούσῃ δι' αὐτόν». Ὁ Ἰησοῦς ἠρώτησε τότε τὸν νομικόν. «Ποῖος ἐκ τῶν τριῶν αὐτῶν ἀποφαίνεται ὅτι εἶνε ὁ πλησίον τοῦ δυστυχοῦς ἐκεῖνου ἀνθρώπου;» Ὁ δὲ νομικὸς ἀπήντησεν. «Ἐκεῖνος ποῦ τὸν εὐσπλαγγνίσθη».

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε πρὸς τὸν νομικόν. «Πήγαινε καὶ πράττε καὶ σὺ ὁμοίως».

«Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.»

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.— Ὁ Ἰησοῦς θέλων νὰ δείξῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολὴν.

«Ἀνθρωπὸς τις εἶχε δύο υἱοὺς καὶ ὁ νεώτερος ἐξ αὐτῶν εἶπε μίαν ἡμέραν εἰς τὸν πατέρα του. «Πάτερ, δός μοι τὴν περιουσίαν, ἣ ὅποια

ἀνήκει εἰς ἐμέ». Ὁ πατήρ ἐμοίρασε τότε τὴν περιουσίαν του εἰς τοὺς δύο υἱούς του. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ νεώτερος υἱὸς ἔλαβε τὴν περιουσίαν του καὶ ἀνεχώρησεν εἰς μακρινὴν χώραν, ἐκεῖ δὲ διεσκορπίσεν ὅλα τὰ χρήματά του εἰς ἄσωτίας. Ἀφοῦ δὲ ἐδαπάνησεν ὅ,τι εἶχε, συνέβη

μέγας λιμὸς (πεῖνι) εἰς τὴν χώραν ἐκεῖνην καὶ αὐτὸς ὑστερεῖτο τοῦ ἄρτου. Τότε ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἐργασίαν ἀπὸ ἑνα πλούσιον τῆς χώρας ἐκεῖνης, ὁ ὁποῖος τὸν ἐστειλεν εἰς τοὺς ἀγρούς διὰ νὰ βόσκη τοὺς χοίρους του. Ἐπειδὴ δὲ ἐπεινά πολύ, ἐπεθύμει νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὁποῖα ἐτρωγον οἱ χοῖροι. Τότε συνῆλθε καὶ ἐνόησε ποῖον σφάλμα διέπραξε.

Εἶπ εδὲ πρὸς τὸν ἑαυτὸν του. «Πόσοι δούλοι τοῦ πατρὸς μου ἔχουσιν ἄφθονον ἄρτον ἐγὼ δὲ ἀποθνήσκω τῆς πείνης ; Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἶπω. Πάτερ, ἡμάρτησα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος πλέον νὰ λέγωμαι υἱὸς σου· κάμε με ἕνα ὑπηρετὴν σου». Καὶ μόλις εἶπε ταῦτα, ἐσηκώθη εὐθύς καὶ ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος ὄταν τὸν εἶδε μακρόθεν εἰς ἔλεεινὴν κατάστασιν τὸν ἐλυπήθη καὶ τρέξας ἔπεσεν εἰς τὸν τραχήλον αὐτοῦ καὶ τὸν κατετίλησε. Τότε ὁ υἱὸς κλαίων εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του. «Πάτερ ἡμάρτον εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱὸς σου· κάμε με ἕνα ὑπηρετὴν σου. Ὁ πατήρ ἐνάλεσεν ἀμέσως τοὺς δούλους του καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς. «Ἐνδύσατε τὸν υἱὸν μου τὴν πρώτην αὐτοῦ στολήν, θέσατε δακτυλίδιον εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του. Σφάξατε δὲ πρὸς χάριν του τὸν μόσχον τὸν καλοθρεμμένον διὰ νὰ φάγωμεν καὶ νὰ εὐφρανῶμεν, ἐπειδὴ ὁ υἱὸς μου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ εἶχε χαθῆ καὶ εὐρέθη».

» Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς ἐπιστρέφων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἦκει σε μουσικὴν καὶ χαρὰν εἰς τὴν οἰκίαν των. Ὅταν δὲ ἐπληροφορήθη ὅτι ἐπέστρεψεν ὁ ἀδελφὸς του καὶ πρὸς χάριν του ἐγίνοντο αἱ διασκεδάσεις, ἐθύμωσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ πατήρ του τότε ἐξῆλθε καὶ τὸν παρεκάλει νὰ εἰσέλθῃ. Ἐκείνος ὅμως εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του. «Ἐγὼ ἐργάζομαι πλησίον σου ἐπὶ τόσα ἔτη καὶ ὅμως οὐδέ.

ποτε μοῦ ἔδωκες ἐν ἐρίφιον διὰ γὰρ τὸ φάγω μὲ τοὺς φίλους μου καὶ νὰ διασκεδάσω. Ὅταν δὲ ἦλθεν ὁ υἱὸς σου οὗτος, ὁ ὁποῖος ἐσπατάλησε τὴν περιουσίαν σου εἰς ἀσωτείας, ἔσφαξας πρὸς χάριν του τὸν καλλίτερον μόσχον.» Ὁ δὲ πατὴρ ἀπήντησε. «Τέκνον μου, σὺ πάντοτε εἶσαι μαζί μου καὶ ὅλα ὅσα ἔχω εἶνε ἰδικὰ σου· πρέπει λοιπὸν νὰ χαρῆς καὶ σὺ, διότι ὁ ἀδελφός σου ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ εἶχε καθῆ καὶ εὐρέθη».

«*Μετανοεῖτε ποιήσατε καρποὺς ἀξίους μετανοίας*».

Ἡ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα. — Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου εἰς τὴν Βηθανίαν ἐγένετο ἕξ ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα τῶν Ἑβραίων. Τὸ θαῦμα τοῦτο ἐγνώσθη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἔσπευσαν εἰς Βηθανίαν διὰ νὰ ἴδωσι καὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν

Λάζαρον τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν. Οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι βλέποντες ὅτι ὁ λαὸς ἠκολούθει καὶ ἐθαύμαζε τὸν Ἰησοῦν, διότι εἶδε μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του τὸν Λάζαρον, τὸν ὁποῖον ἀ-

νέστησεν, ἤρχισαν νὰ ἀνηυχοῦν καὶ νὰ φοβῶνται. Διὰ τοῦτο συνηλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ ἀπεφάσισαν νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν καὶ νὰ φονεύσωσιν αὐτόν. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας λοιπὸν ἐκείνης ἐζήτησαν κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὸν συλλάβωσιν. Ὁ Ἰησοῦς ἐγνώριζε τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐχθρῶν του, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸν ἠμύβδισεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναβῆ εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὸ Πάσχα. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Βηθανίαν καὶ ἀνήχετο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου τὸν ἀνέμενον ὁ θάνατος. Ἐν ᾧ διήρχετο τὸ χωρίον Βησαφαγὴ ἔστειλε τοὺς μαθητὰς του εἰς αὐτὸ ἕνα τοῦ φέρουσαν μίαν ὄνον καὶ ἕνα πῶλον (πῶλος εἶνε τὸ μικρὸν

τῆς ὄνου). Οἱ μαθηταὶ ὑπήκουσαν ἀμέσως καὶ μετ' ὀλίγον ἔφερον εἰς αὐτὸν τὴν ὄνον μετὰ τοῦ πώλου, ἐπὶ τοῦ ὀλοίου ἔστρωσαν τὰ ἐνδύματα τῶν καὶ ἐκάθισεν ὁ Ἰησοῦς. Καθήμενος λοιπὸν ἐπὶ τοῦ πώλου τῆς ὄνου ὁ Ἰησοῦς ἀνῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ὁ λαὸς πληροφορηθεὶς ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντήσιν αὐτοῦ καὶ κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας κλάδους φοινίκων (βαῖα) ἔψαλλεν. «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς Ὑψίστοις». Δηλαδή. «Ἄς σώσῃ ὁ Θεὸς τὸν ἀπόγονον τοῦ Δαβὶδ. Ἄς εἶναι εὐλογημένος αὐτὸς ποῦ ἔρχεται ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ. Ἄς σώσῃ αὐτὸν ὁ Θεὸς ὁ κατοικῶν εἰς τὰ ὕψη». Ἄλλοι πάλιν ἔστρωον τὰ ἐνδύματα αὐτῶν εἰς τὴν ὁδόν, ἵνα διέλθῃ ὁ Ἰησοῦς. Τοῦτο ἦτο ὑψίστη τιμὴ.

Ὁ θριῤῥμβος οὗτος τοῦ Ἰησοῦ ἐτάραξε πολὺ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὅποιοι ἀπεφάσισαν νὰ συλλάβωσι τὸ ταχύτερον τὸν Ἰησοῦν. Τὴν θριαμβευτικὴν ταύτην εἴσοδον τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα πανηγυρίζει ἡ ἐκκλησία μας τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων.

«Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς Ὑψίστοις.»

Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ κατὰ τῶν Φαρισαίων. — Εἴπομεν ὅτι οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐζήτουν εὐκαιρίαν διὰ νὰ συλλάβωσι καὶ θανατώσωσιν αὐτόν. Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο, ἔπρεπε νὰ εὑρουν μίαν αἰτίαν διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν σύλληψίν του ἐνώπιον τοῦ

λαοῦ· ἤρχισαν νὰ συζητοῦν μετὰ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐνόησε τοὺς σκοποὺς τῶν Φαρισαίων καὶ διὰ τοῦτο ὠμίλησε πρὸς τοὺς μαθητὰς του καὶ ἤλεγξε τὴν ὑποκρισίαν τῶν Φαρισαίων δριμύτητα. Οἱ Φαρισαῖοι, εἶπε, διδάσκουν μὲν τοὺς ἀνθρώπους τὰ καλὰ ἔργα, αὐτοὶ ὅμως πράττουν ἀντίθετα ἐκείνων ποῦ διδάσκουν. Διὰ τοῦτο σεῖς νὰ πράττετε μὲν ὅσα διδάσκουν, ἀλλὰ νὰ ἀποφεύγετε τὰ ἔργα αὐτῶν, διότι εἶνε ὑποκριταὶ καὶ ὅ τι πράττουν τὸ πράττουν διὰ νὰ φαίνωνται εἰς τὸν κόσμον δίκαιοι. Ἀλλοίμονον εἰς σᾶς γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑπο-

κριταί. Σεις ὁμοιάζετε μὲ τάφους, οἱ ὅποιοι ἀπ' ἔξω μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἀλλὰ τὸ ἔσωτερικόν των εἶνε πλήρες ἀκαθαρσιῶν. Ἄλλοίμονον εἰς σὰς γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι ἐμπαίζετε τὰς χήρας γυναικας καὶ τοὺς ἀπολοικοὺς ἀνθρώπους καὶ λαμβάνετε παρ' αὐτῶν χρήματα, μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι προσεύχεσθε ὑπὲρ αὐτῶν. Εἶσθε ὁδηγοὶ τυφλοί, εἶσθε ὄφεις δηλητηριώδεις καὶ γεννήματα ἐχιδνῶν. Οὐαὶ εἰς σὰς γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξω μέρος τοῦ ποτηρίου, ἐν ᾧ τὸ ἔσω μέρος αὐτοῦ εἶνε ἀκάθαρτον. Τοιοῦτοτρόπως καὶ σεις ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἔσωθεν ὅμως εἶσθε πλήρεις ὑποκρισίας καὶ ἀδικίας. Διὰ τοῦτο ἡ τρικυμία τοῦ Θεοῦ θὰ πέσῃ ταχέως ἐπὶ τῶν κεφαλῶν σας.

«Φεύγετε τὴν ὑποκρισίαν».

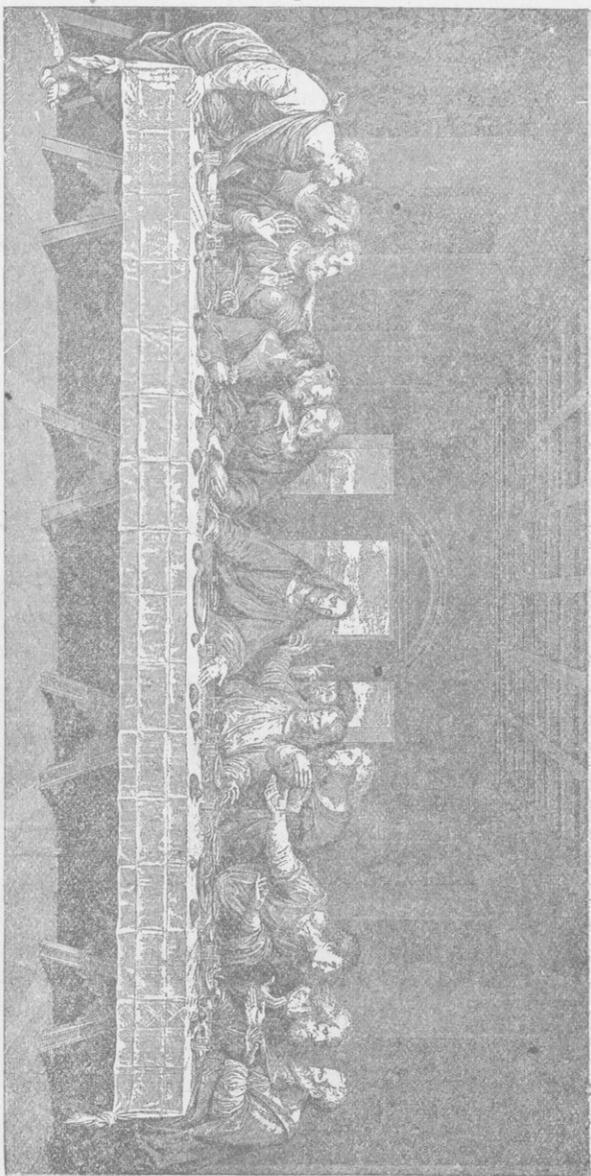
Τὸ ἀνώτατον συμβούλιον καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα. — Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι ἀπετέλουν τὸ ἀνώτατον συμβούλιον τῶν Ἰουδαίων, βλέποντες ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ εὗρωσι μίαν αἰτίαν διὰ νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν, συνήλθον καὶ πάλιν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Καϊάφα καὶ συνεσκέφθησαν κατὰ τίνα τρόπον θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιτύχουν τὸν σκοπὸν των. Ἔλεγον λοιπὸν ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ μὴ ἐγένετο ἡ σύλληψις κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, διότι ὑπῆρχε φόβος μήπως ἐξεγερθῇ ὁ λαὸς ἐναντίον των.

Τότε παρουσιάσθη ἐνώπιον αὐτῶν ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις ἦτο εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Τί μοῦ δίδετε νὰ σὰς τὸν παραδώσω ἐγώ; Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον. Σοῦ δίδομεν τριακόσια ἀργύρια (ἀργυρᾶ νομίσματα). Ὁ Ἰούδας ἐδέχθη τὴν ἀμοιβὴν ταύτην καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἔζητει εὐκαιρίαν, ἵνα παραδώσῃ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ.

«Ρίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία».

Ὁ μυστικὸς δεῖπνος. — Τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν ἀζύμων, δηλ. τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, προσήλθον οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπον. «Κύριε, ποῦ θέλεις νὰ ἐτοιμάσωμεν τὸ δεῖπνον τοῦ

Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΔΕΙΠΝΟΣ

Πάσχα ; » Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· « Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν καὶ καθ' ὁδὸν θὰ εὑρήτε ἀνθρώπον, ὃ ὁποῖος θὰ φέρῃ εἰς τὰς χεῖράς του ὕδριαν ὕδατος. Ἀκολουθήσατε αὐτὸν καὶ θὰ εἰσέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς μίαν οἰκίαν. Εἶπατε τότε εἰς τὸν κύριον τῆς οἰκίας. Ὁ διδάσκαλός μας ἐπιθυμεῖ νὰ φάγῃ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὸν οἶκόν σου. Ἐκεῖνος τότε θὰ ὀρίσῃ εἰς ἡμᾶς μέρος καταλλήλον ». Οἱ μαθηταὶ ἔπραξαν ἀμέσως καθὼς τοῖς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἠτοίμασαν τὸ δεῖπνον.

Ὅτε δὲ ἐγένεν ἑσπέρα, ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Βηθανίαν, ὅπου εὐρίσκετο, καὶ μετέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου εἶχεν ἐτοιμασθῆ τὸ δεῖπνον. Ἀφοῦ δὲ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν, εἶλε πρὸς τοὺς μαθητάς του. Εἶχον μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ φάγωμαζὶ σας τοῦτο τὸ Πάσχα, πρὶν ἀποχωρισθῶ ἀπὸ σας. Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς μαθητάς του τὴν ταπεινοφροσύνην, ἐσηκώθη ἐκ τῆς τραπέζης καὶ ἀφοῦ ἐξώσθη λέντιον ἔθεσεν ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρχισε νὰ νίπτῃ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ νὰ τοὺς σπογγίζῃ μὲ τὸ λέντιον. Ἀφοῦ δὲ ἐνίψεν ὅλων τοὺς πόδας, εἶπεν εἰς αὐτούς·

« Γνωρίζετε δια τί ἐνίψα τοὺς πόδας σας ; Σεῖς μὲ ὀνομάζετε διδάσκαλον καὶ Κύριον καὶ καλῶς λέγετε, διότι εἶμαι. Ἐὰν λοιπὸν ἐγὼ ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος ἐνίψα τοὺς πόδας σας καὶ σεῖς

ὀφείλετε νὰ νίπτετε τοὺς πόδας ἀλλήλων. Σὰς ἔδωκα παράδειγμα ταπεινοφροσύνης ». Ὅταν δὲ ἐκόθισαν εἰς τὴν τράπεζαν, ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ ἀφοῦ ἠὺλόγησεν αὐτὸν τὸν ἔκοψεν εἰς τεμάχια καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του λέγων· « Λάβετε, φάγετε· τοῦτο εἶνε τὸ σῶμά μου, τὸ ὁποῖον κόπτεται πρὸς χάριν ὑμῶν ». Κατόπιν ἔλαβε τὸ ποτήριον καὶ ἀφοῦ τὸ ἠὺλόγησεν εἶπε· « Πίετε ἐκ τοῦ ποτηρίου τούτου πάντες· διότι τοῦτο εἶνε τὸ αἷμά

μον, τὸ ὅποιον θὰ χυθῆ πρὸς χάριν ὑμῶν καὶ τοῦ κόσμου. Τοῦτο-
νὰ κάμνετε διὰ τὸ νὰ μὲ ἐνθυμῆσθε». Μετὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. «Εἰς
ἐξ ἡμῶν θὰ μὲ παραδώσῃ τὴν νύκτα ταύτην». Οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες
τοὺς λόγους τούτους ἐταράχθησαν καὶ ἤρχισαν νὰ ἐρωτοῦν αὐτὸν ποῖος
ἐξ αὐτῶν θὰ ἐπρατε τὸ μέγα τοῦτο ἁμάρτημα. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν.
«Ἐκεῖνος εἶνε, εἰς τὸν ὅποιον ἐγὼ θὰ δώσω τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου,
ἄφου τὸ βράψω εἰς τὸν οἶνον. Καὶ βάψας τὸ τεμάχιον ἄρτου εἰς τὸν
οἶνον τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰούδαν, ὁ ὁποῖος ἐξῆλθεν ἀμέσως καὶ μετέβη
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς. Ἀφου δὲ ἀνεχώρησεν ὁ προδότης, ὁ Ἰησοῦς
ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς μαθητάς του τὰ πάντα, διότι μέχρι τῆς στιγμῆς
ἐκεῖνης δὲν ἐγνώριζον ὅτι ὁ διδάσκαλος αὐτῶν ἐπρόκειτο νὰ ἀποθάνῃ.
Μεγάλῃ λύπῃ κατέλαβε τοὺς μαθητάς του τότε. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐνεθάρ-
ρυνεν αὐτοὺς εἰπὼν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἀναστηθῆ ἐκ νεκρῶν
καὶ ἡ λύπη των θὰ μεταβληθῆ εἰς μεγάλην χαρὰν. Ἀφου δὲ ἔδωκε
τὰς τελευταίας αὐτοῦ συμβουλὰς καὶ συνέστησεν εἰς τοὺς μαθητάς
του νὰ ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, ἐξῆλθε μετ' αὐτῶν καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸ
χωρίον Γεσθημανῆ, τὸ ὅποιον εὕρισκετο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους
τῶν Ἐλαιῶν.

«Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεσθημανῆ.— Ἐν τῷ ἐπο-
ρεύοντο εἰς τὸ Γεσθημανῆ, ὁ Ἰησοῦς ἐξηκολούθει νὰ δίδῃ συμβουλὰς
εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ νὰ παρηγορῆ αὐτούς. «Δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω
ὄρφανούς, ἔλεγε. Πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, ἵνα παρακαλέσω
αὐτὸν νὰ στείλῃ πρὸς ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὅποιον θὰ σᾶς
ἐνισχύσῃ καὶ θὰ σᾶς φωτίξῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας».

Τότε ὁ Πέτρος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν. «Κύριε, ποῦ ὑπάγεις;» Ἀπε-
κρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν. «Ἐκεῖ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σὺ δὲν δύνασαι
νὰ ἔλθῃς». Ὁ Πέτρος εἶπεν. «Κύριε καὶ τὴν ψυχὴν μου θυσιάζω πρὸς
χάριν σου». Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον. «Ἀληθῶς σοῦ λέγω
ὅτι τρεῖς φορές θὰ μὲ ἀρνηθῆς τὴν νύκτα ταύτην, πρὶν φωνῆσῃ ὁ
ἀλέκτωρ».

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ Γεσθημανῆ, ὁ Ἰησοῦς ἀφῆκε τοὺς ἄλλους
μαθητάς του εἰς ἓν μέρος ἕξ» τοῦ κήπου, αὐτὸς δὲ μετὰ τοῦ Πέτρου,
τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου εἰσῆλθον ἐντὸς αὐτοῦ. Ἦρχισε τότε
νὰ λυπῆται καὶ νὰ ταράσσεται καὶ διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς
του. Περίλυπος εἶνε ἡ ψυχὴ μου. Μείνατε ἔδω καὶ φροντίσατε νὰ μὴ
σᾶς καταλάβῃ ἕνπος. Καὶ ἀφήσας ἐκεῖ τοὺς μαθητάς του ἀπεμακρύνθη
εἰς τὸ βάθος τοῦ κήπου καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχηται. «Πάτερ, μου,
ἔλεγε, ἂν εἶνε δυνατὸν ἄς ἀποφύγω τὸν θάνατον, ἀλλ' ἄς γίνῃ τὸ

ιδικόν σου θέλημα, Πάτερ, και οὐχί τὸ ἰδικόν μου». Ἀφοῦ δὲ προσηυχῆθη, ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς μαθητάς του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἐκοιμῶντο, τοὺς ἄφῆκε και ἀπομακρυνθεὶς πάλιν προσηυχῆθη και δευτέραν φοράν. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς μαθητάς του τοὺς εὗρε και πάλιν κοιμωμένους και εἶπε πρὸς αὐτούς. Δὲν δύνασθε λοιπόν νὰ μείνητε ὀλίγην ὥραν ἄγρυπνοι μαζί μου; Τέλος προσηυχῆθη και τρίτην φοράν, ἐκ τοῦ πολλοῦ δὲ κόπου ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ἔτρεχεν ἐκ τοῦ μετώπου του ὡς θρόμβοι αἵματος. Ἐπανελθὼν εἰς τοὺς μαθητάς του και εὗρὼν πάλιν αὐτούς κοιμωμένους εἶπε. «Κοιμᾶσθε λοιπόν; Ἰδοὺ ἔφθασεν ὁ προδότης μου».

Και πράγματι τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐνεφανίσθη ὁ Ἰούδας μετὰ πολλῶν ὑπηρετῶν τῶν ἀρχιερέων, οἱ ὁποῖοι ἐκράτουν φανούς και ρόπαλα και μαχαίρας. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἠρώτησεν αὐτούς «Ποῖον ζητεῖτε;» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν «Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον». «Ἐγὼ εἶμαι» ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς. «Ἐὰν ζητῆτε ἐμέ, ἀφήσατε τοὺς μαθητάς μου νὰ φύγουν». Τότε ὁ Ἰούδας πλησιάσας τὸν Ἰησοῦν ἠσπίασθη αὐτὸν και εἶπε. «Χαῖρε Διδάσκαλε». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε. «Φίλε, μὲ φίλημα μὲ προσδίδεις;» Οἱ ὑπηρέται τότε ἐνόησαν ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ὁ Ἰησοῦς και συνέλαβον αὐτὸν. Τότε ὁ Πέτρος ἀνέσυρε μάχαιραν και ἔκοψε τὸ ὠτίον ἐνὸς ὑπηρέτου. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τοῦτο εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον «Θέσθε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην της». Ἀμέσως δὲ ἐθεράπευσε τὸ ὠτίον τοῦ ὑπηρέτου ἐκείνου. Οἱ ὑπηρέται τότε δέσαντες τὸν Ἰησοῦν τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα, ὅστις ἦτο πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, τοῦ ἀρχιερέως τοῦ ἔτους ἐκείνου. Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνεχώρησαν, μόνον δὲ ὁ Πέτρος και ὁ Ἰωάννης ἠκολούθησαν μακρόθεν τὸν Ἰησοῦν.

Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.—Οἱ στρατιῶται ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα. Ὁ Πέτρος και ὁ Ἰωάννης

ήκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ ἀρχιερέως. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης, ἐπειδὴ ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα, εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως, ὁ Πέτρος ὁμοίως ἔμεινε ἔξω, ἕως ὅτου ὁ Ἰωάννης εἶπεν εἰς τὴν θυρωρὸν καὶ ἀφῆκε τὸν Πέτρον νὰ εἰσέλθῃ. Ὁταν εἰσῆλθεν ὁ Πέτρος, ἡ θυρωρὸς ἠρώτησεν αὐτὸν μήπως ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος ἠρνήθη εἰπὼν ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον, περὶ τοῦ ὁποίου τὸν ἐρωτᾷ. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Πέτρος ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἄννα πλησίον τῆς πυρᾶς καὶ ἐθερμαίνετο, ἐπειδὴ ἦτο ψυχρός, εἰς ἓκ τῶν ὑπηρετῶν ἠρώτησε καὶ πάλιν αὐτὸν μήπως ἦτο ἓκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πέτρος ἠρνήθη καὶ ἔκ δευτέρου. Τέλος ἄλλος ὑπηρέτης ἠρώτησε καὶ πάλιν τὸν Πέτρον, ἀλλ' ὁ Πέτρος ἠρνήθη διὰ τρίτην φορὰν καὶ ἐβεβαίωσε μεθ' ὄρκου ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον. Εὐθύς μετὰ τὴν τρίτην ταύτην ἀρνησιν τοῦ Πέτρον ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ. Ὁ Πέτρος ἀκούσας τὴν φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος ἐνεθυμήθη τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχεν εἶπει εἰς αὐτὸν ὅτι πρὶν ἀλέκτωρ φωνήσῃ θὰ τὸν ἀρνηθῆ τρεῖς φορὰς, καὶ ἀφ' οὗ ἐξῆλθεν ἔξω ἔκλαυσε κικρῶς.

«Μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ Ἐυαγγελίῳ.»

Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου. Τὸ τέλος τοῦ Ἰουδα. — Ὁ Ἄννας ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν. «Ἐγὼ ἐδίδαξα ἐνώπιον πολλῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν εἶπον τίποτε ἐν τῷ κρυπτῷ· τί μὲ ἐρωτᾷς; Ἐρώτησον ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν τὴν διδασκαλίαν μου». Τότε εἰς ἓκ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἀρχιερέως ἔδωκε ράπισμα εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦ εἶπε. «Τοιοῦτοτρόπως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν. «Ἐὰν εἶπον κανὲν κακόν, εἶπέ μοι αὐτό· ἐὰν ὅμως ἐλάλησα καλῶς, διατί μὲ δέρεις;» Τότε ὁ Ἄννας ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν δεδεμένον εἰς τὸν ἀρχιερέα Καϊάφαν· ἐκεῖ συνηθροίσθησαν τότε ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀπέτελλον τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων. Ὁλόκληρον τὸ συνέδριον ἐζήτη μίαν ψευδῆ μαρτυρίαν διὰ νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰησοῦν. Πα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρουσιάσθησαν λοιπὸν πολλοὶ ψευδομάρτυρες, ἀλλ' οὐδεμίαν κατηγορίαν εἶπον. Τέλος δύο ψευδομάρτυρες παρουσιασθέντες εἶπον ὅτι ἤκουσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ λέγῃ ὅτι δύναται νὰ κρημνίσῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν νὰ οἰκοδομήσῃ αὐτὸν πάλιν. Ὁ Ἰησοῦς εἶχεν εἶπει πράγματι τοῦτο· ἀλλὰ διὰ τῶν λόγων τούτων ἐνόησε τὸν θάνατόν του καὶ τὴν τριήμερον ἀνάστασίν του. Ὁ Καϊάφας τότε εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. «ἤκουσες τί εἶπον οἱ μάρτυρες οὗτοι; Τί ἔχεις νὰ ἀποκριθῆς διὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην;» Ὁ Ἰησοῦς ὅμως, ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι οἱ Ἑβραῖοι εἶχον παρεξηγήσει τοὺς λόγους του, δὲν ἀπήντησε. Τότε ὁ Καϊάφας ἐγεγρῆσθε ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν. «Σὲ ἐξορκίζω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς εἴπῃς, ἂν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε. «Ναί· ἐγὼ εἶμαι». Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀρχιερεὺς ἔσχισε τὰ ἱμάτιά του καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους. «Ἐβλασφήμησε. Δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην μαρτύρων. Σεῖς οἱ ἴδιοι ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν του. Τί φρονεῖτε λοιπὸν;» Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἀπεκρίθησαν. «Ἔϊνε ἔνοχος θανάτου». Τότε ἤρχισαν ὅλοι νὰ πύουσι καὶ νὰ ραπίζουσι τὸν Ἰησοῦν λέγοντες. «Προφήτευσον, Χριστέ, ποῖος σὲ ἐκτύπησε». Ἐκεῖνος ὅμως ἐσιώπησε καὶ ὑπέμεινε τὰς ὑβρεῖς καὶ τὰ κτυπήματα ἀγογγύστως.

Ὁ Ἰούδας, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον, μετενόησε διὰ τὴν προδοσίαν του καὶ ἐπέστρεψε τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς λέγων. «Ἡμαρτον παρέδωκα αἷμα ἁθῶνων». Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν. «Τί μᾶς μέλει; οὐ εἶσαι ὁ αἴτιος». Ὁ Ἰούδας τότε ἔρριψε τὰ νομίσματα εἰς τὸν ναὸν καὶ ἀποῦ ἐξῆλθεν ἐπῆγε καὶ ἀπηγχονίσθη.

«Τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος».

Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου.— Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, δηλ. τὴν πρωτὴν τῆς Παρασκευῆς, οἱ στρατιῶται παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Καϊάφα καὶ ἔφερον αὐτὸν πρὸς τὸν Πιλάτον, τῶν Ρωμαίων ἡγεμόνα, διὰ νὰ ἐπικυρώσῃ οὗτος τὴν ἀπόφασιν τοῦ συνεδρίου. Ὁ Πιλάτος ἠρώτησε τοὺς Ἰουδαίους νὰ τοῦ εἴπουν τὴν κατηγορίαν, διὰ τὴν ὁποίαν κατεδίκασαν τὸν Ἰησοῦν εἰς θάνατον. Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν. «Ἐὰν δὲν ἦτο ἔνοχος, δὲν θὰ τὸν ἐφέρομεν ἐνώπιόν σου». Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος. «Λάβετε αὐτὸν καὶ σταυρώσατέ τον συμφώνως πρὸς τὸν νόμον σας». Οἱ Ἰουδαῖοι τότε ἀπήντησαν. «Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ φονεύωμεν κανένα». Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπήντησε. «Τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω;» — «Ἡμεῖς ἕνα βασιλέα ἔχομεν, τὸν Καίσαρα», ἀπήντησαν οἱ Ἰουδαῖοι. «Ἐὰν δὲν τὸν θανατώσῃς, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος· διότι αὐτὸς ἔκαμε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀνωτέρου τοῦ

Καίσαρος». Ὁ Πιλάτος ἀκούσας ταῦτα ἐφοβήθη καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν. «Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε. «Ποῖος σοῦ εἶπε τοῦτο; Ἡ ἰδική μου βασιλεία δὲν εἶνε ἐπὶ τῆς γῆς.» Τότε ὁ Πιλάτος εἶπεν. «Εἶσαι λοιπὸν βασιλεὺς;» «Σὺ τὸ λέγεις,» ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς. «Ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ διδάξω τὴν ἀλήθειαν.» Ὁ Πιλάτος ἀκούσας ταῦτα ἐξῆλθε καὶ πάλιν καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. «Ἐγὼ δὲν εὐρίσκω καμμίαν αἰτίαν διὰ νὰ θανατώσω τὸν ἄνθρωπον τοῦτον.» Ἄλλ' ὁ λαὸς παρασυσρόμενος ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἐκραυγάζε. «Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν.» Ὁ Πιλάτος, ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ μίσους ἐζήτουν νὰ θανατώσουν τὸν Ἰησοῦν, ἤθελε νὰ σώσῃ αὐτόν. Ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ καταφύγῃ εἰς ἄλλο μέσον μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπαλλαγὴν του.

Ἰπῆρχε συνήθεια κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα νὰ δίδεται χάρις εἰς ἓνα ἐκ τῶν Ἑβραίων καταδικῶν. Ὑπῆρχε δὲ τότε εἰς τὰς φυλακὰς

φοβερὸς κακούργος, ὀνομαζόμενος Βαραββᾶς. Ὁ Πιλάτος λοιπὸν ἠρώτησε τοὺς Ἰουδαίους ποῖον ἐκ τῶν δύο ἤθελον νὰ ἐλευθερώσῃ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, τὸν Βαραββᾶν ἢ τὸν Ἰησοῦν. Ἠλίπτε δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι δὲν θὰ ἐζήτουν ποτὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐ-

νὸς τρομεροῦ κακούργου, ἔπως ἦτο ὁ Βαραββᾶς. Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐζήτησαν νὰ ἀπολυθῇ ὁ Βαραββᾶς καὶ οὐχὶ ὁ Ἰησοῦς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἠρώτησε καὶ πάλιν αὐτούς. «Τί νὰ κάμω λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν;» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν. «Σταύρωσον αὐτόν.»

Ὁ Πιλάτος, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἐπέμενον, ἔλαβεν ὕδωρ καὶ ἔνιψε τὰς χεῖράς του ἐνώπιον τοῦ πλήθους λέγων. «Ἐγὼ εἶμαι ἀθῶος ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ δικαίου τούτου. Σεῖς θὰ ἔχετε τὴν ἁμαρτίαν.» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν. «Ἡ ἁμαρτία θὰ βαρύνῃ ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα μας.» Τότε

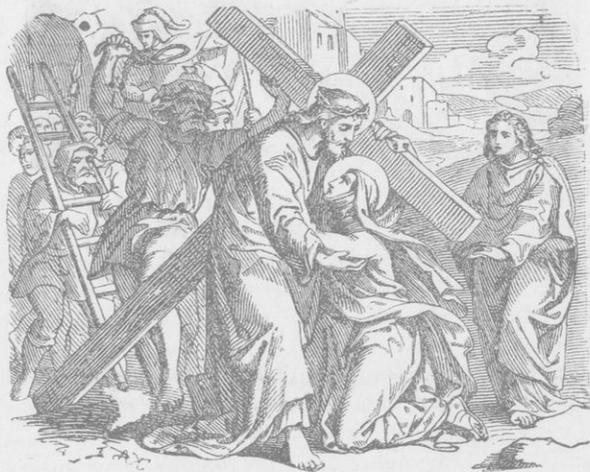
ὁ Πιλάτος ἐμαστίγωσε τὸν Ἰησοῦν, οἱ δὲ στρατιῶται παραλαβόντες αὐτὸν τὸν ἐνέδυσαν πορφυροῦν ἔνδυμα καὶ τοῦ ἔθεσαν ἀκάνθινον σιέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν. Κατόπιν ᾠδήγησαν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν σταυρώσουν.

«*Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.*»

Ἡ σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.— Ἐξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ὑπῆρχε λόφος τις, ὅστις ἐλέγετο Γολγοθᾶς ἢ τόπος Κρανίου. Ἐκεῖ ἐγίνοντο ὅλαι αἱ θανσιτικαὶ ἐκτελέσεις.

Οἱ στρατιῶται λοιπὸν τοῦ Πιλάτου, ἀφοῦ ἔθεσαν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Ἰησοῦ τὸν σταυρὸν, τὸν ᾠδήγησαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἵνα τὸν σταυρώσουν. Καθ' ὁδὸν ὅμως ὁ Ἰησοῦς ἐκουράσθη καὶ δὲν ἠδύνατο

νὰ βασιάζῃ τὸν σταυρὸν. Τότε οἱ στρατιῶται διέταξαν ἓνα ἄνθρωπον ὀνομαζόμενον Σίμωνα Κυρηναῖον νὰ σηκώσῃ αὐτὸς τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, οἱ στρατιῶται ἔδωκαν εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ πῆ ὅσος μεμυγμένον μὲ χο-

λήν. Κατόπιν ἐμοίρασαν μεταξύ των τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ καὶ ἔπειτα ἐσταύρωσαν αὐτὸν μὲ δύο ἄλλους ληστὸς καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σταυροῦ τοῦ ἔθεσαν μικρὰν πινακίδα μὲ τὴν ἐπιγραφὴν Ἰησοῦς Ναζωραῖος Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Ὁ Ἰησοῦς ἔδοκίμασε τοὺς πόνους τῆς σταυρώσεως χωρὶς νὰ γογγύσῃ καὶ ὑπέμεινε τὸ μαρτύριόν του μετὰ θαυμαστῆς ἀνεξικακίας. Οἱ διερχόμενοι ἐκείθεν ὕβριζον καὶ ἐνέπαιζον αὐτὸν λέγοντες. «Ἄν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κατὰβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ». Ἐκεῖνος ἤκουε πάντα ταῦτα χωρὶς κακίαν, παρεκάλει δὲ τὸν πατέρα του νὰ συγχωρήσῃ τοὺς σταυρωτάς του καὶ τοὺς ὕβριστάς του.

Ἐπίσης ὁ εἰς ἐκ τῶν ληστῶν ἔλεγεν ἐμπαικτικῶς εἰς τὸν Ἰησοῦν—

« Ἄν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός, σῶσον τὸν ἑαυτὸν σου καὶ ἡμᾶς ». Ὁ ἄλλος ὄμως ληστὴς ἐπέκλητεν αὐτὸν λέγων. « Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεόν ἡμεῖς

δικαίως τιμωροῦμεθα, οὗτος ὅμως οὐδὲν κακὸν ἔπραξε » καὶ ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ ἔειπε.

« Μνήσθητί μου Κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν εἰς αὐτόν. « Ἀληθῶς σοῦ λέγω ὅτι ἀπὸ σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν Παράδεισον ».

Ἦλθε δὲ πρὸς τὸν

Ἰησοῦν τότε καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μαζί με τὸν ἀγαπητόν του μαθητὴν τὸν Ἰωάννην. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τὴν μητέρα του καὶ τὸν Ἰωάννην εἶπε πρὸς αὐτήν. « Ἰδοὺ ὁ υἱός σου ». ἔπειτα εἶπε πρὸς τὸν Ἰωάννην. « Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου ». Καὶ ὁ Ἰωάννης παρέλαβε τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν οἶκόν του καὶ τὴν περιποιεῖτο ὡς ἰδικὴν του μητέρα.

Ὅτε δὲ ἐγένετο μεσημβρία, σκότος ἐκάλυψεν ὅλην τὴν γῆν μέχρι τῆς τρίτης ὥρας τοῦ ἀπογεύματος. Τὴν τρίτην ὥραν ἔκραξεν ὁ Ἰησοῦς φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπε. « Διψῶ ». Εἷς ἐκ τῶν στρατιωτῶν ἔδραμε τότε καὶ ἔλαβε σπόγγον με ὄξος, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἔδεσεν εἰς τὸ ἄκρον ἐνὸς καλάμου, τὸν ἐπλησίασεν εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἔπιεν ὁ Ἰησοῦς τὸ ὄξος, εἶπε. « Τετέλεσται. Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμα ». Ἡ κεφαλὴ του ἔκλινε τότε ἐπὶ τοῦ στηθους καὶ ἀπέθανε.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅλη ἡ γῆ ἐσεισθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοίχθησαν καὶ πολλοὶ νεκροὶ ἠγέρθησαν καὶ μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ἐφανερώθησαν εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Ρωμαῖος ἀξιωματικὸς καὶ οἱ στρατιῶται οἱ φυλάσσοντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ ἄλλα γεγονότα ἐφοβήθησαν καὶ εἶπον. « Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Θεοῦ ». Ἰστάντο δὲ παρὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Σαλώμη καὶ ἔκλαιον.

« Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσι ».

Ἡ ταφή τοῦ Ἰησοῦ.— Ὅτε δὲ ἔγινεν ἑσπέρα παρουσιάσθη εἰς τὸν Πιλάτον ἄνθρωπος δίκαιος, ὀνομαζόμενος Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαίαν. Οὗτος ἦτο βουλευτὴς, δηλαδὴ μέλος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου, ἐν τῷ κρυπτῷ ὅμως ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Ἰωσήφ παρεκάλεσε τὸν Πιλάτον νὰ διατάξῃ τοὺς στρατιώτας νὰ τοῦ δώσουν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ διὰ νὰ τὸ ἐνταφιάσῃ. Ὁ Πιλάτος, ἀφοῦ ἐληροφορήθη ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς, διέταξε νὰ δοθῇ τὸ σῶμα εἰς τὸν Ἰωσήφ. Λαβὼν δὲ ὁ Ἰωσήφ τὸ σῶμα ἐτύλιξεν αὐτὸ εἰς καθαρὰν σινδόνα, ἀφοῦ προηγουμένως τὸ ἤλειψε μὲ πολύτιμα ἀρώματα. Κατόπιν ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Νικόδημος ἐνεταφίασαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ εἰς μνημεῖον, τὸ ὁποῖον εἶχε σκαλισθῆ ἐπὶ πέτρας. Ἐκύλισαν δὲ κατόπιν μέγαν λίθον καὶ ἔκλεισαν δι' αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ μὲ τὰς ἄλλας γυναῖκας ἦσαν ἐκεῖ καὶ ἔβλεπον τὴν ταφὴν τοῦ Σωτῆρος.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει ἀφιερῶσθι πολλὰ ὥραϊα τροπάρια εἰς τὰ πάθη καὶ τὴν ταφὴν τοῦ Σωτῆρος Ἐν πρωτῶν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς τελεῖται εἰς τοὺς ναοὺς ἡ ἀποκαθῆλωσις τοῦ σώματος τοῦ Σωτῆρος καὶ ἡ ταφὴ αὐτοῦ. Οἱ ἱερεῖς περιφέρουν τὸν ἐπιτάφιον πέριξ τοῦ ναοῦ καὶ κατόπιν καταθέτουν αὐτὸν ἐπὶ κουβονκλίον, τὸ ὁποῖον εὐθρόσκειται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ. Κατὰ τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου ψάλλεται τὸ ἐξῆς τροπάριον.

«Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν ὁ Ἀριμαθείας καθεῖλε, τὴν τῶν ἀπάντων ζωὴν σμύρνην καὶ σινδόνι σε, Χριστέ, ἐκήδευσεν. Καὶ τῷ πόθῳ ἠπειλεῖτο καρδίᾳ καὶ χεῖλει, σῶμα τὸ ἀκήρατον σου περιπτύξασθαι, ὅμως συστελλόμενος φόβῳ, χαιρῶν ἀνεβόα σοι. Δόξα τῇ συγκοταβάσει σου φιλόανθρωπε.»

Ἡ ἔννοια τοῦ τροπαρίου τούτου εἶνε ἡ ἐξῆς.

Ὅτε, Χριστέ, ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθείας κατεβίβασε νεκρὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου σέ, ὁ ὁποῖος δίδεις ζωὴν εἰς ὅλα τὰ ὄντα τῆς γῆς, σὲ ἤλειψε μὲ μύρα καὶ ἀφοῦ σὲ ἐτύλιξε μὲ σινδόνα σὲ ἐκήδευσεν. Εἶχε δὲ μεγάλην ἐπιθυμίαν ὁ Ἰωσήφ καὶ εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὰ χεῖλη νὰ ἐναγκαλισθῆ τὸ ἄχραντον σῶμά σου. Ἄλλ' ὅμως κατεχόμενος ἀπὸ φόβον

καὶ χαρὰν ἔψαλλε μεγαλοφώνως. Δόξα εἰς τὴν συγκατάβασίν σου, φιλάνηρωπε.

Ἐποῦ δὲ ὁ ἐπιτάφιος ἀποτεθῆ εἰς τὸ κουβούκλιον, ψάλλεται τὸ ἀκόλουθον ἀπολυτικίον.

«Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν τὸ ἀχραντίνου σου σῶμα, σινδόνι καθαρᾷ ειλύσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι καινῷ κηδεύσας ἀπέδειτο».

Δηλαδή. Ὁ εὐγενὴς Ἰωσήφ, ἀποῦ κατεβίβασεν ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ ἀμόλυτον σῶμά σου, Χριστέ, τὸ ἐτύλιξεν εἰς καθαρὰν σινδόνα, τὸ ἄλειψε μὲ μύρα καὶ τὸ ἐκήδευσεν ἀποθέσας αὐτὸ εἰς καινὸν μνημεῖον. (δηλ. εἰς μνημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἶχον ταφῆ ἄλλοι νεκροί).

«Αἱ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσφέρουσι, Χριστέ μου».

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος. — Ἀποῦ ἐπέρασε τὸ Σάββατον καὶ ἦλθεν ἡ πρωία τῆς Κυριακῆς, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ἡ Μαρία, ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἡ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα καὶ ἦσαν λίαν πρωὶ εἰς τὸν τάφον διὰ νὰ ἀλείψωσι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Εἰς τὸν δρόμον ἔλεγον μεταξύτων. «Ποῦτος θὰ ἀποκυλίση τὸν λίθον ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ μνημεῖου; διότι ὁ λίθος ἦτο πολὺ μέγας. Ὅταν ὁμοῦς ἐφθασαν εἰς τὸν τάφον, εἶδον μὲ ἐκπληξίν των ὅτι ὁ λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῆ. Μόλις δὲ ἐπλησίασαν εἰς

τὴν θύραν τοῦ μνημεῖου, εἶδον εἰς τὸ δεξιὸν μέρος αὐτοῦ ἓνα ἄγγελον μὲ λευκὸν ἔνδυμα καὶ ἐφοβήθησαν πολὺ. Ἄλλ' ὁ ἄγγελος ἐνεθάρρουνεν αὐτὰς καὶ εἶπε. Μὴ φοβεῖσθε. Ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦν

τὸν Ἐσταυρωμένον ; ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Ἰδοὺ ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον τὸν εἶχον ἐνταφιάσει. Σπεύσατε λοιπὸν νὰ ἀναγγείλητε εἰς τοὺς μαθητὰς του ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν». Αἱ γυναῖκες ἔφυγον ἀμέσως μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης. Ἄλλ' ἐνῶ μετέβαινον πρὸς τοὺς μαθητὰς διὰ νὰ τοὺς ἀναγγείλωσι τὸ χαρμόσυνον γεγονός, συνήντησαν τὸν Ἰησοῦν καθ' ὁδόν, ὅστις ἐχαίρετίσεν αὐτάς. Αἱ γυναῖκες ἐγονυπέτησαν τότε πρὸ τοῦ Ἰησοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτάς. « Πηγαίνετε νὰ εἰδοποιήσητε τοὺς μαθητὰς μου ὅτι ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν ». Ἐκεῖναι δὲ ἔσπευσαν ἀμέσως καὶ εἰδοποίησαν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους μαθητὰς ὅτι ἀνέστη ὁ Κύριος.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐφανερώθη εἰς τοὺς μαθητὰς ὁ Ἰησοῦς, οἱ ὅποιοι ἐχάρησαν πολὺ, διότι εἶδον αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν. Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἐνεφανίσθη καὶ πάλιν εἰς αὐτοὺς, ὅπου ἐκάλεσε τὸν Θωμᾶν νὰ τὸν ψηλαφήσῃ διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι πράγματι αὐτὸς ἦτο. Καὶ ὁ Θωμᾶς τὸν ἐψηλάφησε καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ἀνέκραξεν· « ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου ». Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐνεφανίζετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, οἱ ὅποιοι ἐπίστευσαν πλέον ἔτι ἦτο υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ψάλλομεν τὸ ἑξῆς τροπᾶριον.

« Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμῶν χαρισόμενος ».

Δηλαδή. Ἀνέστη ὁ Χριστὸς ἐκ τῶν νεκρῶν, ἀφοῦ ἐνίκησε διὰ τοῦ θανάτου του τὸν θάνατον καὶ ἐχάρισε τὴν ζωὴν εἰς τοὺς νεκρούς, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντο εἰς τὰ μνημεῖα.

Πλὴν τοῦ Χριστοῦ Ἀνέστη ψάλλεται καὶ τὸ ἀκόλουθον τροπᾶριον.

« Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί. Πάσχα Κυρίου Πάσχα· ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασεν ἐπὶ νικίον ἄδοντας ».

Δηλ. Ἄς πανηγυρίσωμεν λαοὶ τὴν σημερινὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, ἡ ὁποία εἶναι Πάσχα τοῦ Κυρίου ἡμῶν· διότι, ἐνῶ εἴμεθα ἄξιοι θανάτου μᾶς ἐχάρισε τὴν ζωὴν ὁ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ μᾶς ἀνύψωσεν ἐκ τῆς γῆς πρὸς τὸν οὐρανόν· διὰ τοῦτο ἄς ψάλλωμεν πρὸς αὐτὸν τὸν ἐπὶ νικίον ὕμνον.

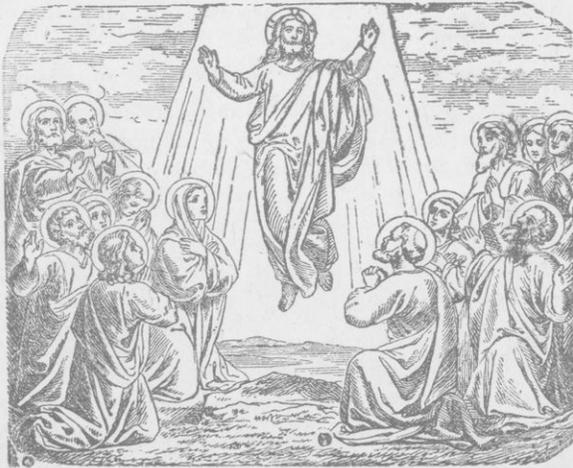
Ἐπίσης ψάλλεται καὶ τὸ ἐπόμενον τροπᾶριον.

« Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται· Πάσχα καινὸν ἄγιον· Πάσχα μυστικόν· Πάσχα πανσεβάσιμον· Πάσχα Χριστοῦ ὁ Δυτρωτής· Πάσχα ἄμωμον· Πάσχα μέγα· Πάσχα τῶν πιστῶν ».

Πάσχα τὰς πύλας ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοίξαν. Πάσχα πάντας ἀγιάζον πιστούς.

τὰς ἁμαρτίας. Πάσχα πανάγιον. Πάσχα μέγα· Πάσχα τῶν πιστῶν. Πάσχα, τὸ ὁποῖον ἠγοῖεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰς θύρας τοῦ Παραδείσου. Πάσχα, τὸ ὁποῖον ἀγιάζει τοὺς πιστούς.

ἔρος τῶν Ἑλαιῶν καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ ἀπομακρυν-

Δηλαδή. Σήμερον ἐφανερώθη εἰς ἡμᾶς τὸ ἱερὸν Πάσχα, τὸ ὁποῖον εἶνε νέον Πάσχα ἅγιον. Πάσχα, τὸ ὁποῖον εἶνε μυστήριον. Πάσχα πολὺ σεβαστὸν. Πάσχα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀνεφάνη εἰς τὸν κόσμον ὁ Χριστὸς ὁ λυτρώσας ἡμᾶς ἀπὸ

«*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου καθὼς προεῖπεν ἐδωκεν ἡμῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μέγα ἔλεος*».

Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος. — Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὸ

θοῦν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ νὰ περιμένωσιν ἐκεῖ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ὑποσχέθη ὅτι θὰ ἀποστείλῃ εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς φωτίσῃ καὶ νὰ τοὺς ἐνισχύσῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας των. Ἄφου δὲ εἶπε ταῦτα, ὕψωσε τὰς χεῖράς του καὶ ἠλόγησεν αὐτούς· μετὰ δὲ τοῦτο ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, νεφέλη δὲ φωτεινὴ ἀπέκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.

Ἐνῶ δὲ οἱ μαθηταὶ ἔβλεπον εἰς τὸν οὐρανόν, δύο ἄγγελοι μὲ λευκὰ ἐνδύματα παρουσιάσθησαν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ εἶπον :

« Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, διατί βλέπετε εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, θὰ ἔλθῃ πάλιν πρὸς ὑμᾶς, ὅπως τὸν εἶδατε τώρα ποῦ ἀνελήφθη. Τότε οἱ μαθηταί, ἀφου προσεκύνησαν, ἐπέστρεψαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μετὰ μεγάλης χαρᾶς. Ἐμενον δὲ ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἠύλογουν τὸν Θεόν.

Ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ψάλλεται τὸ ἀκόλουθον ἀπολυτίκιον.

Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας, τοὺς μαθητάς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας διὸ σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Δηλαδή. Ἀνελήφθης μετὰ δόξης, Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ ἔχαροποίησας τοὺς μαθητάς σου, διότι ὑπεσχέθης εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ στείλῃς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐβεβαιώθησαν δὲ αὐτοὶ ὅταν τοὺς ἠύλογεις, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἠλευθέρωσας τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς ἁμιρτίας του.

Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐν δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος».

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Ἡ Παλαιστίνη εἶνε χώρα, ἣ ὁποία εὐρίσκεται μετὰξὺ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Πρὸς νότον συνορεύει μὲ τὴν Συρίαν.

Ἡ Παλαιστίνη ὀνομάζεται καὶ γῆ Χαναὰν ἢ γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, δηλαδή χώρα, τὴν ὁποῖαν ἐπηγγέλθη ὁ Θεὸς εἰς τὸν λαὸν Ἰσραὴλ.

Ἡ χώρα αὕτη εἶνε ἱερὰ καὶ σεβαστή, διότι εἰς αὐτὴν ἐνεφανίσθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐδίδαξεν, ἔπαθεν, ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν.

Τὴν παλαιὰν ἐποχὴν ἦτο διηρημένη εἰς δώδεκα τμήματα, διότι, ὅπως γνωρίζομεν, δώδεκα ἦσαν αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ.

Σήμερον εἶνε διηρημένη εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, τὰς ἑξῆς :

Τὴν Ἰουδαίαν, τὴν Γαλιλαίαν, τὴν Σαμάρειαν καὶ τὴν Περσίαν. Σπουδαιότερα ὄλων εἶνε ἡ Ἰουδαία, διότι εἰς αὐτὴν σφύζονται ὁ Πανάγιος τοῦ Σωτῆρος Τάφος καὶ ὅλα τὰ ἱερὰ κειμήλια, τὰ ὁποῖα συνεδέθησαν μὲ τὸν βίον, τὸν θάνατον καὶ τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ.

Ὅρη τῆς Παλαιστίνης.—Τὰ σπουδαιότερα ὄρη τῆς Παλαιστίνης εἶνε ὁ Κάρμηλος καὶ τὸ Θαβώρ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ὡς λέγεται, μετεμορφώθη ὁ Κύριος. Πλησίον τῆς Ἱερουσαλήμ εἶνε τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν καὶ παρ' αὐτῷ ὁ χεῖμαρρος τῶν Κέδρων καὶ τὸ μικρὸν χαρίον Γεθσημανῆ.

Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἀνελήφθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δὲ τὸ Γεθσημανῆ ἀπέθανεν ἡ Θεοτόκος· σφύζεται δὲ ἐκεῖ καὶ ὁ τάφος αὐτῆς.

Ποταμοί.—Ποταμοὶ εἶνε ὁ Ἰορδάνης, εἰς τὰ ὕδατα τοῦ ὁποίου ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἄλλος ποταμὸς εἶναι ὁ Ὅρδντης. Ὁ Ἰορδάνης πηγάζει ἐκ τοῦ ὄρους Ἐρμὲν καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν λεγομένην Νεκρὰν Θάλασσαν.

Λίμναι.—Ἡ Παλαιστίνη ἔχει δύο μεγάλας λίμνας, τὴν Γεννησαρέτ, ἡ ὁποία ὀνομάζεται καὶ Θάλασσα τῆς Γαλιλαίας ἢ τῆς Τιβεριάδος, καὶ τὴν Ἀσφαλίτιδα, ἡ ὁποία λέγεται καὶ Νεκρὰ Θάλασσα, διότι ἐντὸς αὐτῆς οὔτε ζῶον οὔτε φυτὸν δύναται νὰ ζήσῃ. Ἐκ τούτων ἡ Γεννησαρέτ ἢ ἡ Θάλασσα τῆς Τιβεριάδος εἶνε σπουδαιότατη, διότι παρὰ τὰς ὄχθας αὐτῆς ἠρέσκετο νὰ διατριβῇ ὁ Ἰησοῦς. Ἐδῶ ἐκάλεσε τοὺς πρώτους μαθητὰς αὐτοῦ, οἱ ὁποιοὶ ἦσαν ἄλιεις καὶ ἠλίενον εἰς τὰ ὕδατα τῆς λίμνης. Ἐδῶ ἐδίδαξεν ἐπανεπιλημμένους τὸν λαὸν καὶ ἐχώρτασε τοὺς πεντακισχιλίους. Ἐδῶ ἐπετίμησε τὸν ἄνεμον καὶ κατέπαυσε τὴν τρικυμίαν. Ἐδῶ τέλος ἐφανερῶθη εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν του.

Κλίμα καὶ ἔδαφος.—Τὸ κλίμα εἶνε θερμὸν, τὸ δὲ ἔδαφος πεδινόν. Ὅρατοι φοίνικες, ἐσπεριδοειδῆ δένδρα φύονται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἐδάφους. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶνε Ἑβραῖοι, Χριστιανοὶ καὶ Ἀραβες.

Πόλεις.—Ἐπισημότερα πόλεις εἶνε αἱ ἑξῆς :

Ἡ Ἱερουσαλήμ.—Πρωτεύουσα τῆς Παλαιστίνης καὶ ἔδρα τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Αὕτη εἶνε ἐκτισμένη ἐπὶ λόφου. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως κτισθεὶς ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἐλένης τῆς μητρὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου αἰῶνος μ. Χ. Ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως σφύζεται ὁ Πανάγιος τοῦ Σωτῆρος Τάφος, περὶ τοῦ ὁποίου ἄπειρα ὑπάρχουσιν ἀφιερῶματα εὐσεβῶν Χριστιανῶν. Ἐπίσης σφύζεται ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ ὁ Γολγοθᾶς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς.

Βυθαν'α. — Μικρά πόλις πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐν τῇ ὁποία ὁ Ἰησοῦς ἀνέστησε τὸν Λάζαρον, τοῦ ὁποίου σφύζεται ὁ τάφος.

Βυθλεέμ. — Πόλις κατάφυτος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς. Ἐδῶ ὑπάρχει περικαλλῆς ναὸς τῆς Γεννήσεως, κτισθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀγίας Ἑλένης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου σφύζεται τὸ ἱερὸν σπῆλαιον καὶ ἡ φάτιν, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς.

Ἡ Ἑόπη. — Πόλις παράλιος, ἐπίκειον τῆς Ἱερουσαλήμ, μετὰ τῆς ὁποίας συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου. Ἡ Ἰόπη ἢ Γιάφα εἶνε κατάφυτος ὑπὲρ λεμονεῶν, πορτοκαλεῶν καὶ κитρεῶν. Ἄλλαι πόλεις εἶνε ἡ **Λυῶδα**, πατρίς τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ὅπου σφύζεται ὁ τάφος καὶ περικαλλῆς ναὸς αὐτοῦ καὶ ἡ Ἀρμαθαία, πατρίς τοῦ εὐσχήμονος Ἰωσήφ τοῦ ἐνταφιάσαντος τὸν Κύριον. Καὶ τέλος ἡ Ἱεριχώ, ἡ ὁποία σήμερον εἶνε μικρὸν χωρίον εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐπισημότεραι πόλεις εἶνε ἡ **Τιβεριὰς** πλησίον τῆς λίμνης Τιβεριάδος, ἡ **Καπερναοῦμ**, εἰς τὴν ὁποίαν ἠρέσκετο νὰ διαμένῃ ὁ Σωτῆρ, ἡ **Ναζαρέτ**, πόλις μικρὰ μὲν ἀλλὰ περιώνυμος, διότι εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη καὶ ἔζησεν ἡ Θεοτόκος, τὰ **Μάγδαλα**, μικρὰ πολίχνη ἀλλὰ γνωστὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, διότι ὑπῆρξε πατρίς τῆς Μαρίας Μαγδαληνῆς, ἡ ὁποία ἦτο πιστοτέρα μαθήτρια τοῦ Ἰησοῦ καὶ πρώτη αὐτῆ εἶδεν αὐτὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν.

Εἰς τὴν Σαμαρείαν εἶνε ἡ **Συχέμ**, ἔξωθεν τῆς ὁποίας συνήνητησεν ὁ Ἰησοῦς τὴν Σαμαρειτιδα καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ ἐπομένως πανταχοῦ παρῶν.

Εἰς τὴν Περαίαν ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἡ **Βηθθαϊδὰ**, πατρίς τῶν Ἀποστόλων Ἀνδρέου, Πέτρου καὶ Φιλίππου. Σήμερον οὐδεμία πόλις ἀξία λόγου ὑπάρχει εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην.

Ἄποψις τῆς Ἀγίας Γῆς ἐκ τῶν ἄνω (ἴδε ὀπισθεν εἰκόνα).

2. Ἡ κοιλάς τοῦ Λιβάνου.—3. Τὸ ὄρος Χερμών.—6. Τύρος.—7. Τὸ ὄρος Λίβανος.—8. Τὸ ὄρος Ἀντιλίβανος.—9. Τὰ ἐρείπια τῆς Καισαρείας.—12. Ἡ Λίμνη Μερὸμ.—14. Ἡ πεδιάς τοῦ Ἰσραήλ.—15. Ναζαρέτ.—16. Ἡ πόλις Τιβεριάδος.—17. Πεδιάς Γενησσαρέτ.—19. Τὰ ἐρείπια τῆς Καπερναοῦμ.—20. Ἡ πόλις τῆς Καίρας.—22. Ἡ πόλις Νατν.—24. Τὸ ὄρος Θαβώρ.—26. Τὸ χωρίον Μίγδαλα.—26. Ἡ λίμνη Τιβεριάδος.—27. Τὸ χωρίον Βηθθαϊδὰ.—28. Ἡ πόλις τῶν Λευιτῶν.—29. Ὁ χεῖμαρρος Σισσών.—30. Τὸ ὄρος Γαριζίν.—33. Τὰ ἐρείπια τῆς Σαμαρείας.—36. Τὰ ἐρείπια τῆς παραθαλασίου Καισαρείας.—37. Τὸ ὄρος Ἐφραϊμ.—38. Ὁ χεῖμαρρος τῶν Κέδρων.—40. Τὸ μέρος, ἐν ᾧ ὁ Ἰωάννης ἐβάπτισεν.—41. Τὰ ἐρείπια τῆς Ἱεριχοῦς.—42. Ἡ χώρα τῶν Μοαβιτῶν.—43. Ἰόπη ἢ Γιάφα.—45. Τὸ χωρίον Ραμά.—46. Τὸ χωρίον Ἐμμαοῦς.—47. Ἡ πόλις τῆς ἀπὸ Βηθλεέμ καὶ Ἰόπης οδοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.—48. Ὁ Κῆπος Γεθσημανῆ.—49. Τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.—50. Ἡ κρήνη Σιλωάμ.—51. Νεκρὰ θάλασσα.—54. Βηθλεέμ

ΚΗΙ ΚΑΙΛΙΥ ΚΗΙ ΚΙΛΟΙΥ
ΚΗΙ ΚΑΙΛΙΥ ΚΗΙ ΑΠΙΛΥ ΚΗΙ

ΕΠ. Γ. ΠΑΠΠΑΜΙΧΑΝΔ

**ΠΕΤΡΟΣ
ΛΑΡΑΣ**

**ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ
Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**

έγκριτ. άποφ. άρ. $\frac{26245}{17 \text{ 'Οκτ. } 1917}$

Έκδοσις 3η, τροποποιημένη

ΑΘΗΝΑΙ 1918
ΕΚΔΟΤΗΣ Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ 56

315

